

UAB „BONUM PUBLICUM“

*Nepriklausomo auditoriaus išvada ir
finansinės ataskaitos už metus, pasibaigusius
2017 m. gruodžio 31 d.*

TURINYS

	PUSLAPIS
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA	3-8
FINANSINĖS ATASKAITOS:	
METINIS PRANEŠIMAS	9-10
BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA	11
FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA	12
NUOSAVYBĖS POKYČIŲ ATASKAITA	13
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	14
AIŠKINAMASIS RAŠTAS	15 -53

Nepriklausomo auditoriaus išvada

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“ akcininkui

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Mūsų nuomonė

Mūsų nuomone, finansinės ataskaitos parodo tikrą ir teisingą Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“ (toliau – Bendrovė) 2017 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ir tuomet pasibaigusių metų jos finansinių veiklos rezultatų ir pinigų srautų vaizdą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje.

Mūsų nuomonė atitinka papildomą ataskaitą Audito komitetui.

Mūsų audito apimtis

Bendrovės finansines ataskaitas sudaro:

- 2017 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų bendrųjų pajamų ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita;
- tuomet pasibaigusių metų pinigų srautų ataskaita; ir
- finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, apimantis apibendrintus reikšmingus apskaitos principus ir kitą aiškinamąją informaciją.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus (TAS). Mūsų atsakomybė pagal TAS toliau aprašyta mūsų išvados pastraipoje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nepriklausomumas

Esame nepriklausomi nuo Bendrovės vadovaujantis Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos Buhalterijų profesionalų etikos kodeksu (TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, kurie taikytini atliekant finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikoje. Taip pat laikomės kitų TBESV kodekse bei Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme numatytų etikos reikalavimų.

Remdamiesi savo žiniomis ir įsitikinimu, pareiškiame, kad ne audito paslaugas, kurias suteikėme Bendrovei, atitinka Lietuvos Respublikoje taikomus įstatymus ir kitus teisės aktus. Taip pat pareiškiame, kad nesuteikėme ne audito paslaugų, kurios yra draudžiamos pagal Reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 537/2014 išimtis, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme.

Ne audito paslaugas, kurias laikotarpiu nuo 2017 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. suteikėme Bendrovei, atskleistos finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 21 pastaboje.

UAB „PricewaterhouseCoopers“, J. Jasinskio g. 16B, LT-03163 Vilnius, Lietuva
Tel. +370 (5) 239 2300, faks. +370 (5) 239 2301, el. p. vilnius@lt.pwc.com, www.pwc.com/lt

Mūsų audito metodika

Apžvalga

Reikšmingumo lygis	Bendras reikšmingumo lygis yra 62 tūkst. Eur
Pagrindiniai audito dalykai	Draudimo ir investicijų sutarčių finansinių įsipareigojimų vertinimas

Planuodami auditą nustatėme reikšmingumo lygį ir įvertinome reikšmingo iškraipymo finansinėse ataskaitose rizikas. Būtent, atsižvelgėme į tas sritis, kuriose vadovybė priėmė subjektyvius sprendimus: pavyzdžiui, sprendimus dėl reikšmingų apskaitinių įvertinimų, kuriems nustatyti buvo remtasi prielaidomis ir atsižvelgta į būsimus įvykius, kurie savo prigimtimi yra neapibrėžti. Kaip ir visų kitų mūsų auditų metu, įvertinome vadovybės vidaus kontrolės procedūrų nesilaikymo riziką, taip pat, be kitų dalykų, įvertinome, ar buvo tam tikrą tendencingumą patvirtinančių įrodymų, kurie liudytų apie reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės riziką.

Reikšmingumo lygis

Mūsų audito apimčiai įtakos turėjo mūsų taikomas reikšmingumo lygis. Audito paskirtis – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos. Iškraipymai yra laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie turės įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Remdamiesi savo profesiniu sprendimu nustatėme tam tikras kiekybines ribas reikšmingumo lygiui, įskaitant bendrą Bendrovės reikšmingumo lygį finansinėms ataskaitoms kaip visumai, kuris pateiktas lentelėje toliau. Šios kiekybinės ribos kartu su kokybiniais aspektais padėjo mums apibrėžti audito apimtį bei audito procedūrų pobūdį, atlikimo laiką ir aprėptį, taip pat įvertinti kiekvieno atskirai ir visų kartu iškraipymų poveikį finansinėms ataskaitoms kaip visumai.

Bendras reikšmingumo lygis	62 tūkst. Eur (2016 m. – 59,5 tūkst. Eur)
Kaip mes jį nustatėme	1% draudimo įmokų pajamų
Taikyto reikšmingumo lygio išaiškinimas	Kaip kriterijų reikšmingumo lygiui nustatyti pasirinkome draudimo įmokų pajamas, nes, mūsų nuomone, finansinių ataskaitų naudotojai dažniausiai remiasi šiuo kriterijumi, norėdami įvertinti Bendrovės veiklos rezultatus rinkoje, ir tai yra bendrai priimtas kriterijus. Pasirinkome 1%, kuris yra priimtinos kiekybinio reikšmingumo lygio ribose.

Sutarėme su Audito komitetu, kad informuosime jį apie audito metu nustatytus iškraipymus, viršijančius 3 tūkst. Eur sumą, taip pat apie iškraipymus, nesiekiančius šios sumos, apie kuriuos, mūsų nuomone, būtina informuoti dėl kokybinių priežasčių.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie mūsų profesiniu sprendimu buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šiuos dalykus nagrinėjome atlikdami finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir formuluodami apie jas savo nuomonę, todėl apie šiuos dalykus mes nepareiškiamo jokios atskiros savo nuomonės.

Pagrindinis audito dalykas

Draudimo ir investicijų sutarčių finansinių įsipareigojimų vertinimas

Žr. finansinių ataskaitų 2.13, 2.14, 2.15, 2.16, 11 ir 12 pastabas.

2017 m. gruodžio 31 d. draudimo sutarčių įsipareigojimų ir investicijų sutarčių finansinių įsipareigojimų vertė buvo atitinkamai lygi 27 025 tūkst. Eur ir 207 tūkst. Eur ir sudarė 99 % visų Bendrovės įsipareigojimų.

Šioje srityje priimami reikšmingi sprendimai dėl neaiškių būsimų rezultatų, įskaitant, dėl ilgalaikių draudėjų įsipareigojimų įvykdymo laiko ir galutinės visos atsiskaitymo sumos, ir todėl šią sritį laikėme pagrindiniu audito dalyku.

Kaip ir kitos draudimo srityje veikiančios įmonės, Bendrovė naudoja vertinimo modelius, skirtus draudimo ir investicijų sutarčių įsipareigojimų skaičiavimams pagrįsti. Modelių sudėtingumas gali lemti klaidų atsiradimą dėl netinkamų/neišsamų duomenų naudojimo arba dėl modelių struktūros ar taikymo. Ekonominės prielaidos, tokios kaip investicijų grąža ir palūkanų normos bei aktuarinės prielaidos, tokios kaip mirtingumas, sergamumas ir kliento gyvenimo būdas, yra pagrindiniai duomenys, naudojami šiems ilgalaikiams įsipareigojimams įvertinti. Priimami reikšmingi sprendimai dėl šių ekonominių ir aktuarinių prielaidų.

Be to, Bendrovė atlieka TFAS reikalaujamą įsipareigojimų pakankamumo testą tam, kad galėtų patvirtinti, kad atidėjiniai draudimo sutartims yra pakankami atsižvelgiant į tikėtinas būsimas pinigų išmokas. Atliekant įsipareigojimų pakankamumo testą naudojamos prielaidos, kurios panašios į prielaidas, naudojamas pirmiau minėtame vertinimo modelyje, ir todėl dėl šių prielaidų taip pat būtina priimti reikšmingus sprendimus.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Pagrindinį dėmesį audito metu skyrėme sudėtingiems aktuariniams modeliams (įskaitant įsipareigojimus likusiam draudimo laikotarpiui, tokius kaip matematinis atidėjiny, su investiciniais vienetais susietų investicijų sutarčių finansiniai įsipareigojimai, įsipareigojimų pakankamumo testavimas) ir su prielaidomis susijusiems reikšmingiems sprendimams (t. y. atidėjinių įvykusioms, bet dar nepraneštomis žaloms apskaičiavimui).

Įvertinome vidaus kontrolės procedūras, susijusias su automatiniu atidėjinių apskaičiavimu, išmokos dydžio tvirtinimu, taip pat su kas mėnesį Bendrovės atliekamu investicijų portfelio sutikrinimu su trečios šalies teikiama informacija, bei patikrinome šių procedūrų veiksmingumą.

Patikrinome matematinę ir su investiciniais vienetais susietų atidėjinių teisingumą perskaičiuodami jų mėnesinius pokyčius, perskaičiavome atidėjinių įvykusioms, bet dar nepraneštomis žaloms ir atlikome nepriklausomą pakartotinį jo įvertinimą, patikrinome (atrankos būdu) praneštų žalų atidėjinių metų pabaigai ir patikrinome išmokas po metų pabaigos. Patikrinome aktuariniuose skaičiavimuose naudotus duomenis, ir modeliuose naudotų aktuarinių sprendimų tinkamumą. Prielaidų nustatymo procesų atžvilgiu, įvertinome Bendrovės atliktas patirties analizes.

Patikrinome vadovybės atliekamo įsipareigojimų pakankamumo testavimo, kuris yra pagrindinė priemonė, skirta nustatyti, ar įsipareigojimai yra pakankami, pagrįstumą. Mūsų darbas, susijęs su įsipareigojimų pakankamumo testavimu, apėmė prognozuojamų pinigų srautų pagrįstumo įvertinimą ir prielaidų, susijusių tiek su Bendrovės, tiek su kitų šioje srityje veikiančių įmonių patirtimi, patikrinimą.

Nenustatėme jokių reikšmingų neatitikimų.

Išvada apie kitą informaciją, įskaitant metinį pranešimą

Už kitą informaciją yra atsakinga vadovybė. Kita informacija apima metinį pranešimą, (tačiau neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie šias ataskaitas), kurią gavome iki šios auditoriaus išvados išleidimo dienos.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos, įskaitant metinį pranešimą.

Mums atliekant finansinių ataskaitų auditą mūsų atsakomybė – perskaityti pirmiau minėtą kitą informaciją ir įvertinti, ar yra reikšmingas nesuderinamumas tarp kitos informacijos ir finansinių ataskaitų ar per auditą mūsų įgytų žinių ir ar kitaip nepaaiškėja, kad šioje kitoje informacijoje yra reikšmingų iškraipymų.

Metinio pranešimo atžvilgiu mes įvertinome, ar metiniame pranešime pateikta Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme, kuriuo įgyvendinami Direktyvos 2013/34/ES 19 straipsnio reikalavimai, numatyta informacija.

Remiantis audito metu atliktu darbu, mūsų nuomone:

- 2017 m. gruodžio 31 d. pasibaigusią finansinių metų, už kuriuos parengtos finansinės ataskaitos, metiniame pranešime pateikta informacija atitinka duomenis, pateiktus finansinėse ataskaitose; ir
- metinis pranešimas yra parengtas laikantis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Be to, privalome informuoti, ar, atsižvelgiant į audito metu gautą informaciją ir įgytą supratimą apie Bendrovę bei jos aplinką, nustatėme reikšmingų iškraipymų metiniame pranešime, kurią gavome iki šios auditoriaus išvados išleidimo dienos. Šiuo atžvilgiu nėra nieko, apie ką turėtume informuoti.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus taikyti Europos Sąjungoje, bei už tokią vidaus kontrolės sistemą, kuri, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų parengimui be reikšmingų iškraipymų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės gebėjimą toliau tęsti veiklą ir atitinkamai atskleisti dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ar nutraukti jos veiklą arba yra priversta tai padaryti, neturėdama jokios kitos realios alternatyvos.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir parengti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis nėra garantija, kad auditas, atliktas pagal TAS, visada atskleis reikšmingą iškraipymą, jei toks yra. Iškraipymai, galintys atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie gali turėti įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir vadovaujamės profesinio skepticizmo principu. Taip pat:

- nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės ar klaidos rizikas, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame audito įrodymus, kurie suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas;
- išsiaiškiname su auditu susijusių vidaus kontrolę, kad galėtume parengti esant konkrečioms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės vidaus kontrolės efektyvumą;
- įvertiname taikomų apskaitos principų tinkamumą bei vadovybės naudojamų apskaitinių įvertinimų ir susijusių atskleidimų pagrįstumą;
- padarome išvadą dėl vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais audito įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Bendrovės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jei tokių atskleidimų nepakanka, privalome modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, surinktais iki auditoriaus išvados išleidimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė negalės toliau tęsti savo veiklos;
- įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai bei įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį, audito atlikimo laiką ir reikšmingus pastebėjimus audito metu, įskaitant visus svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Be to, už valdymą atsakingiems asmenims patvirtiname, kad laikėmės visų svarbių etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, taip pat informavome juos apie visus ryšius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš visų dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskyrėme tuos, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie dėl to laikomi pagrindiniais audito dalykais. Šiuos dalykus aprašome savo auditoriaus išvadoje, nebent pagal įstatymą ar kitą teisės aktą būtų draudžiama juos viešai atskleisti arba, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje dėl to, kad galime pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio atskleidimo pasekmės nusvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Paskyrimas

Bendrovės auditoriais pirmą kartą buvome paskirti 2013 m. lapkričio 25 d. Mūsų paskyrimas buvo pratęsiamas remiantis akcininko nutarimu ir viso nenutrūkstamo užduoties vykdymo laikotarpis apima 5 metus.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, atestuotas auditorius yra Rimvydas Jogėla.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

Rimvydas Jogėla
Partneris
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000457

Vilnius, Lietuvos Respublika
2018 m. kovo 28 d.

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“ ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

METINIS PRANEŠIMAS UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

Gyvybės draudimo UAB „Bonum Publicum“ (toliau „Bendrovė“) įsteigta 2000 m. ir priklauso AB „Šiaulių bankas“. Bendrovė fiziniams asmenims teikia visas pagrindines gyvybės draudimo, draudimo nuo nelaimingų atsitikimų ir kritinių ligų paslaugas. Bendrovė turi licenciją vykdyti pensijų anuiteto veiklą. 2017 m. gruodžio 31 d. Įmonė filialų, atstovybių, dukterinių, ar asocijuotų įmonių neturėjo, nebuvo įsigijusi savų akcijų.

1. DRAUDIMO VEIKLA

Per 2017 metus Įmonė pasirašė 6.605.356 EUR gyvybės draudimo įmokų. Įmonės bendra pasirašytų draudimo įmokų suma 2017 metais, palyginti su 2016 metais (6.109.216 EUR), išaugo 6,7proc., nepaisant to, kad rinka 2017 m. susitraukė 6,2 proc. Per 2017 m. labiausiai (231 proc.) augo viena iš investicinio draudimo rūšių - pensijų programa. 2017 metais didžiąją Įmonės pasirašytų gyvybės draudimo įmokų dalį 64,2 proc. sudarė universalaus gyvybės draudimo su kintančiu kapitalu pasirašytos draudimo įmokos, 2016 metais sudarė 64,8 proc.

Per 2017 metus Įmonė apmokėjo 1.236 draudimo išmokas, kurių suma buvo 1.031.116 EUR. Bendra draudimo išmokų suma, palyginti su 2016 m. (834.200 EUR) išaugo net 23,6 proc. Per 2017 m. labiausiai augo 70,4 proc. anuitetų išmokos.

2017 m. universalaus gyvybės draudimo su garantuotomis palūkanomis draudimo rūšies draudėjams buvo priskirta draudiko pelno dalis (viršpelnis) lygi 10.228 EUR.

2. DRAUDIMO PRODUKTAI

2017 m. Įmonė savo klientams siūlė tokius gyvybės draudimo produktus:

- Gyvybės rizikos draudimas su mažėjančia draudimo suma
- Esu saugus;
- Saugi šeima (AB Šiaulių bankas klientams);
- Universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu;
- Vaikų saugios ateities draudimas;
- Pensijų programa;
- Universalus gyvybės draudimas su garantuotomis palūkanomis;
- Pensijų anuitetai.

Pastaruosius kelerius metus investicijoms duodant teigiamą rezultatą, o garantuojamoms palūkanoms toliau išliekant mažomis, klientai dažniau rinkosi draudimo rūšis su jų prisiimama investavimo rizika. 2017 metais tokias draudimo rūšis pasirinko 83 proc. naujų klientų, sudariusių kaupiamąsias draudimo sutartis (2016 m. - 66 proc.).

Pastaraisiais metais Įmonė sudaro vis daugiau rizikos draudimo sutarčių (Gyvybės rizikos draudimas su mažėjančia draudimo suma, kuomet draudžiama paskolų gavėjų gyvybė, Esu saugus, Saugi šeima). Tokių sutarčių 2017 m. sudaryta net 2,6 kartus daugiau nei 2016 metais.

3. PARDAVIMŲ KANALAI

2017 metais Įmonė didelį dėmesį skyrė nuosavo priklausomų draudimo tarpininkų tinklo vystymui, bendradarbiavimui su draudimo brokeriais, taip pat pardavimams per AB „Šiaulių bankas“ tinklą.

2017 m. Įmonė savo padalinius turėjo šešiuose Lietuvos miestuose (Vilnius, Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys, Mažeikiai).

4. ĮMONĖS FINANSINIAI REZULTATAI

Per 2017 m. Įmonė uždirbo 9.596.341 EUR pajamų ir patyrė 8.505.751 EUR sąnaudų, pelno mokesčio sąnaudos 24.430 EUR.

Didžiausią pajamų dalį sudarė pajamos iš draudimo – 6.375.086 EUR. Investicinės veiklos pajamos sudarė 3.200.869 EUR, kitos veiklos pajamos sudarė 20.386 EUR.

Didžiąją sąnaudų dalį sudarė draudimo veiklos sąnaudos – 4.606.295 EUR, tame tarpe privalomų suformuoti techninių atidėjinių pokytis 1.488.258 EUR, draudimo išmokos (apmokėtos žalos ir išmokos pagal draudimo sutartis) 3.118.037 EUR, investicinės veiklos sąnaudos – 2.045.973 EUR, administracinės ir draudimo bei investicijų sutarčių sudarymo išlaidos – 1.692.892 EUR, turto valdymo išlaidos – 160.591 EUR.

2017 m. Įmonės grynas pelnas sudarė 1.066.160 EUR (2016 m. grynas pelnas buvo 2.124.496 EUR).

5. RIZIKOS VALDYMAS

Bendrovė vykdydama draudimo veiklą, prisiima Bendrovės veiklai būdingas rizikas. Pagrindinės rizikos, su kuriomis susiduria arba gali susidurti Bendrovė: gyvybės draudimo ir sveikatos draudimo rizika (mirtingumo, galiojimo pabaigos, katastrofų, išlaidų ir kt.), kredito rizika, rinkos rizika (palūkanų normos, užsienio valiutų kursų ir kt.),

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

METINIS PRANEŠIMAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

---

likvidumo rizika, turto ir įsipareigojimų nesuderinamumo rizika, koncentracijos rizika. Bendrovė į veiklai būdingas rizikas taip pat yra įtraukusi ir kitas su Bendrovės valdymu susijusias rizikas: operacinę, strateginę, atitikties, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikas. Rizikos rūšys, rizikos valdymo būdai bei rizikų galima įtaka Bendrovės finansiniams rezultatams aprašyti finansinėje atsakomybėje.

6. ĮMONĖS PROGNOZĖS 2018 METAMS

2018 m. Įmonė pagrindinį dėmesį planuoja skirti nuosavo draudimo konsultantų tinklo plėtrai, darbuotojų ir priklausomų tarpininkų kvalifikacijos ir motyvacijos kėlimui, draudimo produktų tobulinimui. Siekiant stipriau įsitvirtinti gyvybės draudimo rinkoje, didelį dėmesį Įmonė skirs pardavimams per AB „Šiaulių banką“. Per 2018 m. Įmonė planuoja pasirašyti apie 6,87 mln. EUR draudimo įmokų (4 proc. daugiau nei 2017 m.).

Direktorė

Vilnius, Lietuva
2018 m. kovo 28 d.

Rasa Vasilienė-Vasiliauskienė

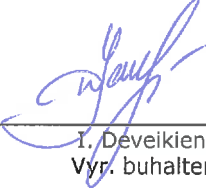
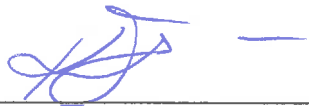
Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

BENDRŪJŲ PAJAMŲ ATASKAITA
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

	Pastaba	2017.12.31	2016.12.31
Draudimo įmokų pajamos	15	6.403.649	6.188.535
Draudimo įmokos, perduotos perdraudikams		-28.563	-17.036
Grynosios draudimo įmokų pajamos		6.375.086	6.171.499
Terminuotųjų indėlių palūkanos		6.857	5.249
Grynasis realizuotas pelnas (nuostolis) dėl finansinio turto	16	-22.593	-40.870
Grynasis tikrosios vertės pelnas dėl finansinio turto, vertinamo tikraja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais	17	1.170.632	2.079.727
Kitos veiklos pajamos		20.386	18.067
Grynosios veiklos pajamos		7.550.368	8.233.672
Draudimo įsipareigojimų pasikeitimas ir išmokų koregavimo sąnaudos	18	-1.488.258	-1.979.703
Draudimo išmokų sąnaudos	19	-3.118.037	-2.309.952
Grynosios draudimo išmokų sąnaudos		-4.606.295	-4.289.655
Draudimo ir investicijų sutarčių sudarymo sąnaudos	20,21	-776.383	-812.851
Rinkodaros ir administracinės sąnaudos	20,21	-916.509	-805.889
Turto valdymo sąnaudos	21	-160.591	-142.224
Sąnaudos		-6.459.778	-6.050.619
Pagrindinės veiklos rezultatai		1.090.590	2.183.068
Finansinės veiklos pajamos (sąnaudos)	23	-	-870
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		1.090.590	2.182.183
Pelno mokestis	24	-24.430	-57.687
Grynasis pelnas (nuostoliai)		1.066.160	2.124.496
Kitos bendrosios pajamos		-	-
Bendrųjų pajamų iš viso		1.066.160	2.124.496
Laikotarpio bendrosios pajamos (nuostoliai), tenkančios Įmonės akcininkui		1.066.160	2.124.496

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas, esantis 12-53 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos buvo patvirtintos ir pasirašytos Įmonės vadovybės 2018 m. kovo 28 d.:

 <hr/> R. Vasilienė-Vasiliauskienė Direktorė	 <hr/> I. Deveikienė Vyr. buhalterė
 <hr/> I. Kriauciūnienė Vyriausioji aktuarė	

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITA
2017 M. GRUODŽIO 31 D.

	Pastaba	2017.12.31	2016.12.31
Turtas			
Ilgalaikis materialusis turtas	4	113.965	81.066
Nematerialusis turtas, įskaitant nematerialųjį draudimo turą	5	686.952	755.072
Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais:			
Skolos vertybiniai popieriai	7	12.833.748	14.126.500
Nuosavybės vertybiniai popieriai	7	18.057.355	17.197.394
Finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino	7	-	-
Paskolos ir gautinos sumos, įskaitant draudimo gautinas sumas	8	1.067.667	664.873
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis		16.143	-
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	14	4.497	5.148
Perdraudimo turtas	6	48.048	27.935
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	9	2.890.325	1.039.828
Iš viso turto		35.718.700	33.897.816
Nuosavas kapitalas			
Paprastosios akcijos	10	4.057.576	4.057.576
Privalomasis rezervas	10	386.178	279.953
Nepaskirstytasis pelnas		3.697.501	3.537.566
Iš viso nuosavo kapitalo		8.141.255	7.875.095
Įsipareigojimai			
Draudimo įsipareigojimai	11	27.024.970	25.515.118
Finansiniai įsipareigojimai:			
Investicijų sutartys, vertinamos tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais	12	206.700	-
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	13	345.775	472.508
Pelno mokesčio įsipareigojimai		-	35.095
Iš viso įsipareigojimų		27.577.445	26.022.721
Iš viso nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų		35.718.700	33.897.816

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas, esantis 12-53 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos buvo patvirtintos ir pasirašytos Įmonės vadovybės 2018 m. kovo 28 d.:

 _____
 R. Vasilienė-Vasiliauskienė
 Direktorė

 _____
 I. Deveikienė
 Vyriausioji buhalterė

 _____
 I. Kriaučiūnienė
 Vyriausioji aktuarė

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

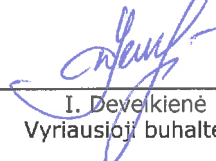
NUOSAVYBĖS POKYČIŲ ATASKAITA
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

	Įstatinis kapitalas	Privalomasis rezervas	Nepaskirstytasis pelnas	Iš viso
Likutis 2015.12.31	4.057.576	237.276	1.413.070	5.750.599
Grynasis pelnas (nuostolis) už 2016 metus ir bendrosios pajamos			2.124.496	2.124.496
Likutis 2016.12.31	4.057.576	279.953	3.537.566	7.875.095
Grynasis pelnas (nuostolis) už 2017 metus ir bendrosios pajamos			1.066.160	1.066.160
Dividendai			-800.000	-800.000
Sudaryti rezervai		106.225	-106.225	-
Likutis 2017.12.31	4.057.576	386.178	3.697.501	8.141.255

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas, esantis 12-53 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos buvo patvirtintos ir pasirašytos Įmonės vadovybės 2018 m. kovo 28 d.:

_____
R. Vasilienė-Vasiliauskienė
Direktorė

_____
I. Develkienė
Vyriausioji buhalterė

_____
I. Kriaučiūnienė
Vyriausioji aktuarė

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

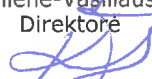
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

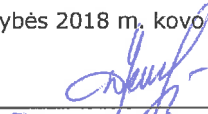
	2017.12.31	2016.12.31
Pagrindinės veiklos pinigų srautai		
Gautos draudimo ir investicijų sutarčių mokes*	6.418.675	6.162.017
Sumokėtos draudimo išmokos (pastaba 19)	-2.941.556	-2.306.949
Sumos, sumokėtos už perduotą perdraudimą	-35.503	-30.707
Sumokėtos veiklos sąnaudos	-2.014.874	-1.832.882
Kitos pajamos	34.105	30.652
Vertybinių popierių ir terminuotų indėlių įsigijimas	-12.530.636	-10.309.510
Vertybinių popierių ir terminuotų indėlių perleidimo pajamos	13.325.802	8.311.438
Gautos palūkanos	446.002	526.742
	2.702.015	550.801
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		
Finansinės veiklos pinigų srautai		
Išmokėti dividendai įmonės akcininkams	-800.000	-
Grynasis pinigų ir pinigų ekvivalentų sumažėjimas		
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje	1.039.828	483.356
Teigiama/(neigiama) valiutų kursų svyravimų įtaka gryniesiems pinigams ir jų ekvivalentams	-51.518	5.671
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje	2.890.325	1.039.828

* nepiniginių sumų eliminavimas aprašytas 15 pastaboje

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas esantis 12-53 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos buvo patvirtintos ir pasirašytos įmonės vadovybės 2018 m. kovo 28 d.:

_____
R. Vasilienė-Vasiliauskienė
Direktore

_____
I. Kriaučiūnienė
Vyriausioji aktuarė

_____
I. Deveikienė
Vyriausioji buhalterė

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

---

1. BENDRA INFORMACIJA

Gyvybės draudimo UAB „Bonum Publicum“ (toliau - „Įmonė“) buvo įkurta ir pradėjo veiklą 2000 m. rugpjūčio 31 d. Pagrindinė Įmonės buveinė yra Laisvės per. 3, Vilniuje, Įmonės kodas 110081788, Lietuvoje. Įmonė vykdo šias gyvybės draudimo rūšis:

- Universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu;
- Universalus gyvybės draudimas su garantuotomis palūkanomis;
- Vaikų saugios ateities draudimas;
- Pensijų programa;
- Gyvybės rizikos draudimas su mažėjančia draudimo suma;
- Esu saugus;
- Saugi šeima (AB Šiaulių bankas klientas);
- Pensijų anuitetai.

2017 m. ir 2016 m. gruodžio 31 d. visos Įmonės akcijos priklausė AB Šiaulių Bankas, kurio akcijos yra listinguojamos NASDAQ vertybinių popierių biržos Baltijos Oficialiajame prekybos sąrašė. Įmonės vadovaujanti patronuojanti įmonė įsikūrusi Šiauliuose, Lietuvoje.

Įmonė filialų, dukterinių ir asocijuotų įmonių neturėjo.

2017 m. gruodžio 31 d. Įmonėje dirbo 38 darbuotojai (2016 m. gruodžio 31 d. – 34 darbuotojai)

Įmonės finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

2. PAGRINDINIŲ APSKAITOS PRINCIPŲ APIBENDRINIMAS

Toliau aprašyti pagrindiniai apskaitos principai, kuriais vadovaujantis parengtos šios finansinės ataskaitos. Šie principai nuosekliai taikomi visiems pateiktiems metų laikotarpiams, jeigu nenurodyta kitaip.

Šias finansines ataskaitas patvirtino Direktorė, Vyriausioji buhalterė ir Vyriausioji aktuarė. Įmonės akcininkai turi įstatymų nustatytą teisę patvirtinti šias finansines ataskaitas arba jų nepatvirtinti ir reikalauti, kad vadovybė parengtų naują finansinių ataskaitų rinkinį.

2.1. FINANSINIŲ ATASKAITŲ PARENGIMO PAGRINDAS

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus Europos Sąjungoje (toliau – TFAS). Šios finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis įsigijimo vertės principu, išskyrus tam tikrą finansinį turta, kuris yra apskaitomas tikrąja verte.

Rengiant finansines ataskaitas pagal TFAS reikia remtis tam tikrais svarbiais apskaitiniais įvertinimais. Vadovybei taip pat tenka priimti sprendimus, susijusius su Įmonės apskaitos principų taikymu. Sritys, kuriose tenka priimti sudėtingus sprendimus, arba sritys, kuriose daromos prielaidos ir apskaitiniai įvertinimai yra svarbūs finansinėms ataskaitoms, atskleistas 3 pastaboje.

Visos sumos finansinėse ataskaitose, įskaitant aiškinamojo rašto pastabose atskleistas sumas, nurodytos eurais (EUR), jeigu nenumatyta kitaip.

(a) 2017 m. įsigaliojo šie nauji ar pakeisti TFAS bei aiškinimai (patvirtinti Europos Sąjungos (ES)).

„Informacijos atskleidimo iniciatyva“ – 7-ojo TAS pataisos (taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2017 m. sausio 1 d. arba vėliau). 7-ojo TAS pataisomis reikalaujama atskleisti iš finansinės veiklos atsirandančių įsipareigojimų pokyčių suderinimą. Bedrovė neruri iš finansinės veiklos atsirandančių įsipareigojimų, todėl pokyčių suderinimas atskleistas 15 pastaboje.

Kiti standartai, pakeitimai ir išaiškinimai, įsigalioję finansiniams metams, prasidedantiems 2017 m. sausio 1 d., nėra aktualūs Bendrovei.

b) Paskelbti šie nauji standartai ir aiškinimai, taikomi ataskaitiniams laikotarpiams, prasidedantiems po 2018 m. sausio 1 d. arba vėlesniais laikotarpiais, arba kurių dar nepatvirtino ES ir kurie gali būti taikytini Įmonei:

9-ojo TFAS „Finansinės priemonės“ taikymas drauge su 4-uju TFAS „Draudimo sutartys“ – 4-ojo TFAS pataisos (taikomos, atsižvelgiant į pasirinktą metodą, metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau, tiems ūkio subjektams, kurie pasirinko taikyti laikiną išimtį arba tuomet, kai ūkio subjektas pirmą kartą pradeda taikyti 9-ąjį TFAS, tiems ūkio subjektams, kurie pasirinko taikyti apdangalo (angl. overlay) metodą; kol kas nepatvirtintos Europos Sąjungos).

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

Pataisomis siekiama spręsti susirūpinimą keliančius klausimus dėl naujojo finansinių priemonių standarto (9-ojo TFAS) taikymo prieš pradėdant taikyti TASV rengiamą standartą, kuris pakeis 4-ąjį TFAS. Šie susirūpinimą keliantys klausimai apima laikinus ataskaitose pateikiamų rezultatų svyravimus. Pataisose pristatyti du metodai. (1) Standarto pataisos numato galimybę visoms įmonėms, kurios sudaro draudimo sutartis, kitose bendrosiose pajamose, o ne pelne ar nuostoliuose, pripažinti svyravimus, kurie galėtų atsirasti pradėjus taikyti 9-ąjį TFAS prieš tai, kai bus paskelbtas naujas draudimo sutarčių standartas (apdangalo (angl. overlay) metodas). Be to, standarto pataisomis numatyta galimybė įmonėms, kurių didžiąją veiklos dalį sudaro draudimo veikla, taikyti pasirinktą laikiną 9-ojo TFAS taikymo išimtį iki 2021 m. 9-ojo TFAS taikymą atidedančios įmonės toliau taikys galiojantį finansinių priemonių standartą (39-ąjį TAS). 4-ojo TFAS pataisomis papildomos standarte jau numatytos pasirinkimo galimybės, kuriomis galima pasinaudoti sprendžiant su laikiniais svyravimais susijusius klausimus.

Vadovaudamasi šia pataisa, Įmonė atidės 9-ojo TFAS taikymą ir toliau taikys galiojantį finansinių priemonių standartą (39-ąjį TAS).

15-asis TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau). Naujame standarte pateiktas pagrindinis principas, kuriuo remiantis pajamos turi būti pripažįstamos sandorio kaina tuomet, kai prekės arba paslaugos perduodamos klientui. Kompleksinės prekės ar paslaugos, kurias galima išskirti, turi būti pripažįstamos atskirai ir bet kokios nuolaidos ar lengvatos, taikomos sutarties kainai, paprastai turi būti priskiriamos atskiriems elementams. Jeigu atlygis yra skirtingas dėl tam tikrų priežasčių, turi būti pripažįstamos minimalios sumos, jeigu rizika, kad jos bus atstatytos, nėra reikšminga. Sąnaudos, patirtos siekiant užtikrinti sutarčių su klientais sudarymą, turi būti kapitalizuojamos ir amortizuojamos per sutarties naudos suvartojimo laikotarpį.

Kadangi įmonė neturi sutarčių be draudimo rizikos, šis standartas Įmonei nėra taikomas. 15-asis TFAS nėra taikomas investicinėms pripažintoms sutartims, nes jos turi draudimo elementą.

16-asis TFAS „Nuoma“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2019 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintas Europos Sąjungos) Naujajame standarte numatyti nuomos pripažinimo, vertinimo, pateikimo, informacijos atskleidimo principai. Pagal visas nuomos rūšis nuomininkas įgyja teisę naudoti turtą nuomos pradžioje ir, jeigu nuomos mokėjimai atliekami per tam tikrą laikotarpį, taip pat gauna finansavimą. Dėl to, 16-uoju TFAS panaikinamas nuomos skirstymas į veiklos nuomą arba finansinę nuomą, kaip to reikalaujama 17-ajame TAS, o vietoj to pateikiamas bendras nuomininko apskaitos modelis. Nuomininkai turi pripažinti: (a) visų nuomos rūšių, kurių laikotarpis ilgesnis nei 12 mėnesių, turtą ir įsipareigojimus, išskyrus atvejus, kai pagal nuomos sutartį perduodamo turto vertė yra nedidelė; (b) nuomos turto nusidėvėjimą atskirai nuo palūkanų už nuomos įsipareigojimus pelno (nuostolių) ataskaitoje. Į 16-ąjį TFAS iš esmės perkeliama 17-ajame TAS apibrėžti nuomotojo apskaitos reikalavimai. Dėl šios priežasties nuomotojas toliau turi skirstyti nuomą į veiklos nuomą arba finansinę nuomą ir apskaitoje skirtingai registruoti šias dvi nuomos rūšis.

Įmonė 16-ąjį TFAS taikys nuo 2019 m. sausio 1 d. ir, būdama nuomininkė, finansinės padėties ataskaitose įsipareigojimus pagal neatšaukiamas nuomos sutartis kapitalizuos.

17-asis TFAS „Draudimo sutartys“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2021 m. sausio 1 d. arba vėliau; kol kas nepatvirtintas Europos Sąjungos). 17-uoju TFAS pakeičiamas 4-asis TFAS, kuriuo remiantis įmonėms suteikta galimybė draudimo sutarčių apskaitai toliau taikyti dabartinę praktiką. Dėl šios priežasties investuotojams buvo sunku palyginti panašių draudimo įmonių finansinius veiklos rezultatus. 17-asis TFAS – tai bendrais principais grindžiamas standartas, nustatantis apskaitos reikalavimus visoms draudimo sutarčių rūšims, įskaitant draudiko turimas perdraudimo sutartis. Standartu reikalaujama draudimo sutarčių grupes pripažinti ir vertinti: (i) būsimųjų pinigų srautų (iš sutarties vykdymo kylančių pinigų srautų) dėl rizikos koreguota dabartine verte, kuri atspindi visą turimą informaciją apie iš sutarties vykdymo kylančius pinigų srautus, atitinkančią rinkoje stebimus duomenis; pridėdant (jei ši vertė yra įsipareigojimas) arba atimant (jei ši vertė yra turtas) (ii) sumą, atspindinčią iš sutarčių grupės neuždirbtą pelną (sutartyje numatytą paslaugos maržą). Iš draudimo sutarčių grupės gaunamą pelną draudikai pripažins per visą draudimo apsaugos suteikimo laikotarpį ir tuo momentu, kuomet jie perleidžia riziką. Jei sutarčių grupė yra arba tampa nuostolinga, ūkio subjektas nuostolį pripažins nedelsiant. Įmonė vertina šios standarto įtaką finansinėms ataskaitoms.

9-asis TFAS „Finansinės priemonės“ (taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2018 m. sausio 1 d. arba vėliau; dar nėra patvirtintas ES). Pagrindiniai naujame standarte numatyti reikalavimai:

- Finansinį turtą reikalaujama suskirstyti į tris grupes pagal tai, kaip jis yra vertinamas: finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas amortizuota savikaina; finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis; ir finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais.

- Skolos priemonių klasifikavimas priklauso nuo ūkio subjekto finansinio turto valdymo verslo modelio ir ar sutartiniai pinigų srautai apima tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimus. Jeigu skolos priemonė laikoma sutartiniais pinigų srautams gauti, ji gali būti apskaitoma amortizuota savikaina, jeigu ji taip pat tenkina tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo reikalavimą. Skolos priemonės, kurios tenkina tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo reikalavimą ir kurios sudaro ūkio subjekto portfelio, kuriame pinigų srautams gauti skirtas turtas yra laikomas ir perduodamas, gali būti pripažįstamos finansiniu turtu, vertinamu tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

Finansinis turtas, kuris neapima pinigų srautų, tenkinančių tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimų reikalavimo, turi būti vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais (pavyzdžiui, išvestinės finansinės priemonės). Įterptosios išvestinės finansinės priemonės nuo šiol neatskiriamos nuo finansinio turto, tačiau į jas atsižvelgiama vertinant, ar vykdomas tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimo reikalavimas.

Investicijos į nuosavybės priemones visada vertinamos tikrąja verte. Tačiau vadovybė gali priimti neatšaukiamą sprendimą pripažinti tikrosios vertės pasikeitimą kitomis bendrosiomis pajamomis, jeigu priemonė nėra skirta parduoti. Jeigu nuosavybės priemonė klasifikuojama kaip skirta parduoti, tikrosios vertės pasikeitimas pripažįstamas pelnu ar nuostoliais.

Daugelis 39-jame TAS numatytų reikalavimų, susijusių su finansinių įsipareigojimų klasifikavimu ir vertinimu, buvo perkelti į 9-ąjį TFAS be pakeitimų. Pagrindinis pasikeitimas yra tas, kad ūkio subjektai, apskaitoje turės pateikti kredito rizikos, išskylančios dėl finansinių įsipareigojimų, klasifikuojamų kaip vertinamų tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais, pokyčių poveikį.

9-ajame TFAS nustatytas naujas vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimo modelis – tikėtinų kredito nuostolių (TKN) modelis. Standarte numatytas trijų etapų metodas, grindžiamas finansinio turto kredito kokybės pokyčiu nuo pirminio pripažinimo momento. Praktikoje naujosios taisyklės reiškia, kad ūkio subjektai, apskaitoje pirmą kartą pripažindami finansinį turtą, kurio kredito kokybė nėra pablogėjusi, apskaitoje turės iš karto registruoti numatomus nuostolius, kurių suma lygi 12 mėnesių tikėtinų kredito nuostolių sumai (prekybos gautinų sumų atveju, tikėtinų kredito nuostolių sumai už visą terminą). Tuo atveju, jeigu kredito rizika yra labai išaugusi, vertės sumažėjimas vertinamas nustatant tikėtinų kredito nuostolių sumą už visą terminą, o ne už 12 mėnesių. Modelyje numatyti procedūriniai supaprastinimai, apimantys lizingo ir prekybos gautinas sumas.

Vadvaudamsi 4-ojo TFAS pataisa Įmonė atidės 9-ojo TFAS taikymą ir toliau taikys galiojančią finansinių priemonių standartą (39-ąjį TAS).

Kiti paskelbti, bet dar neįsigalioję standartai ar jų patobulinimai, tikėtina, neturės reikšmingos įtakos Įmonei.

2.2. SANDORIAI UŽSIENIO VALIUTA

(a) Funkcinė ir pateikimo valiuta

Visos sumos Įmonės finansinėse ataskaitose yra įvertintos pirminės ekonominės aplinkos, kurioje Įmonė vykdo veiklą, valiuta (toliau – funkcinė valiuta). Finansinėse ataskaitose sumos parodytos eurais (EUR), kuri yra Įmonės funkcinė ir pateikimo valiuta.

(b) Sandoriai ir likučiai

Sandoriai užsienio valiuta perskaičiuojami į funkcinę valiutą naudojant valiutų kursų, galiojančius sandorių atlikimo dieną. Valiutų perskaičiavimo pelnas ir nuostoliai, atsirandantys vykdant atsiskaitymus, susijusius su šiais sandoriais, bei perskaičiuojant užsienio valiuta išreikštus piniginius turto bei įsipareigojimų likučius pagal metų pabaigoje galiojančius kursus, apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Valiutų perskaičiavimo pelnas ir nuostoliai, susiję su pinigais ir pinigų ekvivalentais, apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitos „finansinės veiklos pajamų arba sąnaudų“ straipsnyje. Visas kitas valiutų perskaičiavimo pelnas ir nuostoliai apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitos „kitų veiklos pajamų“ arba „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje.

Valiutų perskaičiavimo skirtumai, susiję su finansiniu turtu ir įsipareigojimais, vertinamais tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais, yra apskaitomi kaip dalis pelno ar nuostolių dėl tikrosios vertės pasikeitimo.

2.3. ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTAS

Ilgalaikis materialusis turtas – tai turtas, kurį Įmonė valdo ir kontroliuoja, iš kurio tikisi gauti ekonominės naudos būsimaisiais laikotarpiais, kuris bus naudojamas ilgiau nei vienerius metus Įmonės paslaugų teikimui ar administraciniams tikslams (ne investicijoms), kurio įsigijimo savikainą galima patikimai nustatyti ir kuri yra ne mažesnė nei 115,85 Eur.

Ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Nusidėvėjimas yra skaičiuojamas per įvertintus naudingo tarnavimo laikotarpius, taikant tiesiogiai proporcingą metodą, nusidėvėjimo sąnaudos yra apskaitomos „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje. Kiekvienų metų pabaigoje Įmonė peržiūri ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikotarpius, likutinę vertę ir nusidėvėjimo metodą ir įvertinimo pasikeitimo įtaką, jei tokia yra, pripažįsta perspektyviai. Ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpiai yra tokie:

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

Transporto priemonės	6 metai
Biuro įranga	3 - 6 metai

Remonto išlaidos yra pridedamos prie apskaitinės turto vertės, jei yra tikėtina, kad Įmonė gaus ateityje ekonominę naudą iš šių išlaidų, ir jei jas galima patikimai įvertinti. Visos kitos remonto ir priežiūros išlaidos yra pripažįstamos sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje tuo metu, kai jos yra patiriamos.

Jeigu turto balansinė vertė viršija jo įvertintą atsiperkamąją vertę, kuri lygi turto tikrajai vertei, atėmus pardavimo išlaidas, arba naudojimo vertei (žiūrint kuri iš jų yra didesnė), turto balansinė vertė iš karto sumažinama iki jo atsiperkamosios vertės.

Pelnas ar nuostoliai, atsiradę perleidus turta, apskaičiuojami kaip skirtumas tarp gautų įplaukų ir perleisto turto likutinės vertės, ir apskaitomi bendrųjų pajamų ataskaitoje per laikotarpį, kurį jie susidarė.

2.4. NEMATERIALUSIS TURTAS IR ATIDĖTOSIOS ĮSIGIJIMO SĄNAUDOS

a) Programinė įranga

Programinė įranga, kurią galima atskirti nuo techninės įrangos, klasifikuojama kaip nematerialus turtas. Programinė įranga apskaitoma įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra. Amortizacija yra skaičiuojama taikant tiesiogiai proporcingą (tiesinį) amortizacijos skaičiavimo metodą per įvertintą naudingą turto naudojimo laiką, kuris yra 3 metai.

Programinės įrangos vertės sumažėjimo, turto nurašymo nuostoliai bei amortizacijos sąnaudos priskiriamos Įmonės rinkodaros ir administracinėms sąnaudoms.

b) Atidėtos įsigijimo sąnaudos

Už dar neįsigaliojusius draudimo polisius ir už iš anksto sumokėtas įmokas priskaičiuoti komisiniai apskaitomi kaip atidėtos įsigijimo sąnaudos.

Gyvybės draudime, kai investavimo rizika tenka draudėjui, tuo atveju kai įsigijimo sąnaudų patyrimo laikotarpis nesutampa su atskaitymų toms sąnaudoms padengti išskaitymo iš draudimo sutarčių laikotarpiu, kaip atidėtos įsigijimo sąnaudos atvaizduojamas komisinis atlyginimas už sudarytas draudimo sutartis, kuri draudimo įmonė pripažino šiuo ir ankstesniais atskaitiniais laikotarpiais ir kuris bus pripažintas sąnaudomis ateinančiais atskaitiniais laikotarpiais, per kuriuos iš draudimo sutarčių bus išskaičiuoti su sutarties sudarymu susiję atskaitymai.

Komisiniai mokesčiai, susiję tik su draudimo sutarties sudarymu, tačiau nesusiję su tolesniu jos administravimu, yra pripažįstami sąnaudomis iš karto.

Atidėtų įsigijimo sąnaudų amortizacija perskaičiuojama kiekvieną atskaitų parengimo dieną. Šios atidėtosios įsigijimo sąnaudos yra pripažįstamos sąnaudomis per pirmus penkerius metus nuo draudimo sutarties įsigaliojimo pradžios pagal tokią proporciją: 1 metai – 50 proc., 2 metai – 20 proc., 3 metai – 10 proc., 4 metai – 10 proc., 5 metai – 10 proc. (kai yra išskaičiuojami su sutarties sudarymu susiję atskaitymai). Atidėtų įsigijimo sąnaudų amortizacija yra apskaitoma „draudimo sutarčių sudarymo sąnaudų“ straipsnyje.

2.5. FINANSINIS TURTAS

Visi įprastiniai finansinio turto pirkimai ir pardavimai yra pripažįstami jo pirkimo (pardavimo) dieną. Finansinio turto pripažinimas finansinėse ataskaitose nutraukiamas, kai nustoja galioti arba perduodamos teisės gauti pinigų srautus iš investicijų ir Įmonė perduoda iš esmės visą su nuosavybe susijusią riziką ir jos teikiamą naudą.

2.6. FINANSINIO TURTO KLASIFIKAVIMAS

Finansinis turtas yra priskiriamas šioms grupėms: „finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną ar nuostolius“, „paskolos ir gautinos sumos“, „finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino“ ir „galimas parduoti finansinis turtas“. Finansinio turto priskyrimas priklauso nuo finansinio turto rūšies ir tikslo bei yra nustatomas pirminio pripažinimo metu ir iš naujo įvertinamas kiekvieną atskaitų parengimo dieną. Visas Įmonės finansinis turtas yra klasifikuojamas į finansinį turta, vertinamą tikrąja verte per pelną ar nuostolius, laikomą iki išpirkimo termino ir paskolas ir gautinas sumos. Per atskaitinį laikotarpį Įmonė nebuvo priskyrusi jokio savo finansinio turto galimam pardavimui.

a) Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną ar nuostolius

Finansinis turtas pirminio pripažinimo metu yra priskiriamas finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per pelną ar nuostolius, grupei, jei yra įsigijimas su tikslu parduoti artimiausiu metu, jei įtraukiamas į finansinio turto portfelį, kuris yra laikomas su tikslu uždirbti trumpalaikį pelną, arba jei tokį turto klasifikavimą nustato vadovybė.

Finansinis turtas, pirminio pripažinimo metu priskirtas finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per pelną ar nuostolius, grupei yra:

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

- finansinis turtas, laikomas vidiniuose fonduose su tikslu dengti draudimo ir investicinių sutarčių įsipareigojimus, kurie yra susieti su šio turto tikrosios vertės pasikeitimais. Įmonė visą savo klientų investicijų portfelį priskyrė šiai grupei. Šio turto priskyrimas finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per pelną ar nuostolius, grupei eliminuoja arba reikšmingai sumažina vertinimo ir pripažinimo nesuderinamumą, kuris priešingu atveju atsirastų skirtingai vertinant turtą ir įsipareigojimus ar skirtingai pripažįstant to turto ir įsipareigojimų pelną ar nuostolius.
- visas kitas finansinis turtas, kuriuo nedengiami draudimo sutarčių įsipareigojimai ir kurį valdo Įmonės vadovybė ir vertina to turto rezultatus tikrosios vertės pagrindu. Įmonės investavimo strategija numato investavimą į nuosavybės ir skolos vertybinius popierius ir vertinti juos, remiantis jų tikrosiomis vertėmis. Finansinis turtas, kuris įtraukiamas į šiuos portfelius, pirminio pripažinimo metu yra priskiriamas finansinio turto, vertinamo tikrąja verte per pelną ar nuostolius, grupei.

b) Finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino

Finansinis turtas su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais ir fiksuota trukme yra priskiriamas laikomam iki išpirkimo termino, jeigu Įmonė ketina ir gali jį laikyti iki išpirkimo termino pabaigos. Finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino, pirminio pripažinimo metu yra pripažįstamas apskaitoje tikrąja verte. Vėlesniais laikotarpiais finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino, yra apskaitomas amortizuota savikaina, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, atėmus bet kokius pripažintus vertės sumažėjimo nuostolius, kurie atspindi neatgaunamas sumas.

Pajamos iš finansinio turto, laikomo iki išpirkimo termino, yra pripažįstamos pelnu arba nuostoliais, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą.

c) Paskolos ir gautinos sumos

Iš klientų gautinos sumos, paskolos ir kitos su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais gautinos sumos, kuriomis neprekiuojama aktyvioje rinkoje, yra priskiriamos „Paskoloms ir gautinoms sumoms“. Pradžioje paskolos ir gautinos sumos yra pripažįstamos apskaitoje tikrąja verte. Vėlesniais laikotarpiais toks finansinis turtas yra apskaitomas amortizuota savikaina, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, atėmus bet koki pripažintą vertės sumažėjimo nuostolį, kuris atspindi neatgautinas sumas.

Palūkanų pajamos yra pripažįstamos, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, išskyrus trumpalaikes gautinas sumas, kurių palūkanų pajamų pripažinimas būtų nereikšmingas.

Efektyvios palūkanų normos metodas

Efektyvios palūkanų normos metodas yra finansinio turto amortizuotos savikainos skaičiavimo ir palūkanų pajamų paskirstymo per atitinkamą laikotarpį metodas. Efektyvi palūkanų norma yra palūkanų norma, kuri tiksliai diskontuoja įvertintus ateities pinigų srautus (įskaitant visus sumokėtus ar gautus mokesčius kurie yra neatskiriama efektyvios palūkanų normos dalis, sandorio išlaidos ir kitas priemokas ar nuolaidas) iki grynosios pirminio pripažinimo apskaitinės vertės per numatytą finansinio turto laikotarpį arba (jei tinkama) per atitinkamai trumpesnį laikotarpį.

2.7. TURTO VERTĖS SUMAŽĖJIMAS

a) Finansinis turtas vertinamas amortizuota savikaina

Kiekvieną finansinių ataskaitų sudarymo datą Įmonė įvertina finansinį turtą, kad nustatytų, ar yra kokių nors požymių, kad šio turto vertė sumažėjo. Finansinio turto vertė sumažėja tada, kai yra objektyvių veiksnių, kaip vieno ar kelių įvykių, įvykusių po finansinio turto pirminio pripažinimo, pasekmė, kurie turėjo įtakos finansinio turto įvertintiems ateities pinigų srautams. Finansinio turto, apskaitomo amortizuota savikaina, vertės sumažėjimo nuostolių suma yra skirtumas tarp finansinio turto apskaitinės vertės ir įvertintų ateities pinigų srautų dabartinės vertės, apskaičiuotos naudojant efektyvią palūkanų normą, apskaičiuotą pirminio pripažinimo metu.

Viso finansinio turto apskaitinė vertė yra tiesiogiai sumažinama įvertintais vertės sumažėjimo nuostoliais, išskyrus gautinas sumas, kurių apskaitinė vertė yra sumažinama per atidėjimų sąskaitą. Kai gautina suma yra neatgaunama, ši gautina suma yra nurašoma per atidėjimų sąskaitą. Atidėjimų sąskaita yra mažinama anksčiau nurašytų sumų atgavimais po balanso datos. Atidėjimų apskaitinės vertės pasikeitimai yra pripažįstami pelnu arba nuostoliais.

Jei po balanso sudarymo datos įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių suma sumažėja ir šis sumažėjimas gali būti objektyviai susietas su įvykiais, kurie įvyko po įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių pripažinimo, tuomet šie anksčiau pripažinti įvertinti vertės sumažėjimo nuostoliai yra atstatomi per pelną (nuostolius), bet taip, kad įvertintų vertės sumažėjimo nuostolių atstatymo dieną investicijų apskaitinės vertės neviršytų amortizuotos savikainos, jei nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ankstesniais laikotarpiais nebūtų buvę pripažinti.

b) Kito nefinansinio (ilgalaikio) turto vertės sumažėjimas

Amortizuojamas turtas tikrinamas, ar nesumažėjusi jo vertė, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimai rodo, kad turto balansinė vertė gali būti nebeatgauta. Suma, kuria turto balansinė vertė viršija jo atsiperkamąją vertę, pripažįstama vertės sumažėjimo nuostoliais. Atsiperkamoji vertė yra turto tikroji vertė, atėmus pardavimo išlaidas, arba naudojimo vertė, priklausomai nuo to, kuri iš jų yra didesnė. Nustatant vertės sumažėjimą turtas yra

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

---

priskiriamas mažiausioms grupėms, kurių atžvilgiu galima atskirai nustatyti pinigų srautus (t. y. įplaukas kuriantys vienetai), jeigu tik tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimai liudija, kad turto balansinė vertė gali būti neatgauta.

2.8. FINANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI

Įsipareigojimai klasifikuojami į finansinius įsipareigojimus, vertinamus tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais, ir į kitus finansinius įsipareigojimus. Įmonė pirminio pripažinimo metu visus finansinius įsipareigojimus vertina tikrąja verte.

Finansiniai įsipareigojimai tikrąja verte

Po pirminio pripažinimo finansiniai įsipareigojimai, vertinami tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais, vertinami tikrąja verte, o tikrosios vertės pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais ataskaitinio laikotarpio bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Kiti finansiniai įsipareigojimai

Kiti finansiniai įsipareigojimai, įskaitant paskolas, vertinami tikrąja verte, atėmus sandorio sudarymo išlaidas. Kiti finansiniai įsipareigojimai vėlesniais laikotarpiais yra vertinami amortizuota savikaina, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą, palūkanų sąnaudos pripažįstamos efektyvios palūkanų normos pagrindu.

Efektyvios palūkanų normos metodas - tai amortizuotos finansinių įsipareigojimų savikainos skaičiavimo ir palūkanų paskirstymo per atitinkamą laikotarpį metodas. Efektyvi palūkanų norma, tai norma, kuri tiksliai diskontuoja numatomus ateinančių laikotarpių pinigų srautus per numatomą finansinio įsipareigojimo laikotarpį, arba (jei taikytina) trumpesnį laikotarpį iki gryniosios apskaitinės vertės pirminio pripažinimo metu.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Įmonė nutraukia finansinių įsipareigojimų pripažinimą tada, ir tik tada, kai Įmonės įsipareigojimai yra įvykdyti, atšaukti arba baigiasi jų galiojimo laikas.

2.9. FINANSINIŲ INSTRUMENTŲ TIKROJI VERTĖ

Tikroji vertė atspindi finansinių instrumentų vertę, už kurią turtas gali būti realizuotas ar įsipareigojimai gali būti padengti. Tais atvejais, kai, vadovybės nuomone, finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė žymiai skiriasi nuo jų apskaitinės vertės, tikroji tokio finansinio turto ir įsipareigojimų vertė yra atskleidžiama atskirai šių finansinių ataskaitų pastabose.

2.10. PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI

Pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai kelyje ir pinigai bankų sąskaitose, indėliai iki pareikalavimo ir kitos trumpalaikės, kurių mokėjimo laikotarpis sutarties sudarymo datai yra trumpesnis nei 3 mėnesiai, labai likvidžios investicijos, kurios gali būti lengvai iškeičiamos į aiškias pinigų sumas ir kurioms būdinga nereikšminga vertės pasikeitimo rizika.

2.11. AKCINIS KAPITALAS

Akcijos apskaitomos nuosavybėje, jeigu nėra įsipareigojimo atsiskaityti pinigais ar kitu turtu. Naujų nuosavybės priemonių išleidimui tiesiogiai priskirtinos papildomos išlaidos apskaitomos nuosavybės dalyje, mažinant gautas įplaukas, atėmus mokesčius.

2.12. DRAUDIMO IR INVESTICIJŲ SUTARTYS

Įmonė sudaro draudimo sutartis, pagal kurias prisiimama draudimo ar/ir finansinę riziką.

Draudimo sutartis yra tokia sutartis, pagal kurią prisiimama reikšminga draudimo rizika, ir taip pat gali būti prisiimama finansinė rizika. Draudimo rizika yra reikšminga tada ir tik tada, kai Įmonė, įvykus draudimui įvykiui, privalo mokėti išmoką, kuri yra mažiausiai 10 proc. didesnė negu mokėtina išmoka, neįvykus draudimui įvykiui.

Investicijų sutartis yra tokia sutartis, pagal kurią prisiimama finansinė rizika su nereikšminga draudimo rizika.

Draudimo rizikos reikšmingumas nustatomas draudimo sutarties sudarymo momentu.

2.13. DRAUDIMO IR INVESTICIJŲ SUTARČIŲ KLASIFIKAVIMAS BEI APSKAITA

Remiantis 4-uju TFAS draudimo sutartys yra priskiriamos tam tikroms grupėms, atsižvelgiant į rizikos trukmę ir į tai, ar sutarčių sąlygos yra fiksuotos. Įmonės produktų klasifikavimas ir taikytini apskaitos metodai (numatyti 4-ajame TFAS) yra apibendrinti toliau.

Įmonė, vertindama draudimo sutartis, atsižvelgė į draudimo rizikos reikšmingumo lygį. Draudimo rizika yra reikšminga, kai dėl draudžiamąjį įvykių, tikėtino draudimo sutarties įsigaliojimo momentu, naudos gavėjui išmokėta papildoma suma yra reikšminga.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

---

a) Trumpalaikės draudimo sutartys

Pagal šias draudimo sutartis draudžiamasis įvykis, susijęs su žmogaus gyvenimu, patiriamomis traumomis ar negalia per trumpą laikotarpį. Įmonė prie trumpalaikių draudimo sutarčių priskiria gyvybės rizikos draudimas su mažėjančia draudimo suma, „Saugi šeima“, „Esu saugus“ draudimo sutartis, kurių trukmė vieneri metai. Trumpalaikėms draudimo sutartims sudaromas perkeltų įmokų atidėjiny, numatomų išmokėjimų atidėjiny (apibrėžti 2.14 pastaboje).

Įmokos pripažįstamos pajamomis, kai draudėjui atsiranda įsipareigojimas jas sumokėti. Įmokos yra parodomos neatėmus komisinio mokesčio.

Išmokos pripažįstamos sąnaudomis, kai jos patiriamos.

b) Ilgalaikės draudimo sutartys su fiksuotomis ir garantuotomis sąlygomis

Pagal šias sutartis yra draudžiamas įvykis, susijęs su žmogaus gyvenimu (pvz. mirtimi arba išgyvenimu) per ilgą laikotarpį. Įmonė prie ilgalaikių draudimo sutarčių su fiksuotomis ir garantuotomis sąlygomis priskiria - universalus gyvybės draudimas su garantuotomis palūkanomis, gyvybės kaupiamasis, gyvybės rizikos draudimas, pensijų, studijų, pensijų anuitetų draudimas, be kaupimo komponento), gyvybės rizikos draudimas, gyvybės rizikos draudimas su mažėjančia draudimo suma, „Saugi šeima“, „Esu saugus“ draudimo sutartis, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri metai.

Įmokos pripažįstamos pajamomis, kai draudėjui atsiranda įsipareigojimas jas sumokėti. Įmokos yra parodomos neatėmus komisinio mokesčio.

Išmokos pripažįstamos sąnaudomis, kai jos patiriamos.

Įsipareigojimai pagal draudimo sutartį išmokėti išmoka, kurie tikėtina bus patirti ateityje, pripažįstami tada, kai yra pripažįstamos įmokos, tarp jų ir vienkartinės įmokos. Pensijų anuitetų atveju pripažinta pajamomis vienkartinė įmoka mažėja išmokamų pensijų anuitetų verte. Šioms draudimo sutartims sudaromas gyvybės draudimo matematinis atidėjiny (apibrėžtas 2.14 pastaboje).

Įsipareigojimai skaičiuojami kiekvieną balanso sudarymo dieną, naudojant prielaidas, nustatytas draudimo sutarties sudarymo momentu.

c) Ilgalaikės draudimo sutartys be fiksuotų sąlygų – sutartys, kai investavimo rizika tenka draudėjui

Šios sutartys yra susijusios su žmonių gyvybės (pavyzdžiui, mirtis arba išgyvenimas) draudimu per ilgą laikotarpį. Įmonė prie ilgalaikių draudimo sutarčių be fiksuotų sąlygų priskiria - universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu, vaikų saugios ateities draudimas, pensijų programos draudimo sutartis, pagal kurias prisiimama reikšminga rizika. Šių įsipareigojimų vertė didėja dėl investicinio vieneto kainos pokyčio (draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atveju) ir mažėja dėl administravimo, rizikos mokesčių atskaitymo, išmokų mirties ir nutraukimo atveju. Įmonė neatskiria depozito elemento nuo draudimo elemento, nes:

- depozito elementas negali būti tiksliai nustatytas pagal draudimo sutarties sąlygas;
- atskyrimas pareikalautų esminių ir brangiai kainuojančių pakeitimų apskaitos sistemoje;
- šios rūšies sutartys yra vienalytis produktas, kuris analogiškai turi būti apskaitomas finansinėse ataskaitose;
- informacija apie gautas įmokas yra labai svarbi priimant ekonominius sprendimus.

Gautos draudimo įmokos pagal šias sutartis yra pripažįstamos pajamomis, kai draudėjas jas sumoka, bei yra pripažįstamas atitinkamas įsipareigojimas. Pajamomis pripažįstami kaupiamoji įmokos dalis, rizikos, draudimo sutarties administravimo, nutraukimo mokesčiai. Palūkanos ar investicinio vieneto kainos pokyčiai atvaizduojami balanse, išmokos mirties, traumų atveju, išmokėtos per laikotarpį, pripažįstamos sąnaudomis ir parodomos bendrųjų pajamų ataskaitoje. Šioms draudimo sutartims sudaromi gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, ir gyvybės draudimo matematinis atidėjiniai (apibrėžti 2.14 pastaboje).

c) Ilgalaikės investicijų sutartys, kai investavimo rizika tenka draudėjui, su nereikšminga draudimo rizika

Šios sutartys yra susijusios su žmonių gyvybės (pavyzdžiui, mirtis arba išgyvenimas) draudimu per ilgą laikotarpį, bet pagal jas prisiimama nereikšminga draudimo rizika. Įmonė prie ilgalaikių investicijų sutarčių priskiria - universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu, vaikų saugios ateities draudimas, pensijų programos draudimo sutartis, pagal kurias prisiimama nereikšminga rizika. 2017 m. Įmonė universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu ir pensijų programos sutartis su nereikšminga draudimo rizika klasifikavo kaip investicijų sutartis. 2016 metais Įmonė dėl nereikšmingos tokių sutarčių dalies, jas klasifikavo kaip draudimo sutartis.

Įmonės investicijų sutarčių įsipareigojimai, išreiškiami investiciniais vienetais, kurių vertė kinta priklausomai nuo susijusio turto rinkos vertės pokyčių. Šių įsipareigojimų vertė didėja dėl investicinio vieneto kainos pokyčio, mažėja dėl kainos kritimo ir išmokų pasibaigus draudimo sutarties terminui ir nutraukimo atveju. Įmonė atskiria depozito elementą.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

Investicijų sutarčių pajamomis pripažįstami atskaityti administravimo ir draudimo rizikos mokesčiai ir joms sudaromas finansinių įsipareigojimų, ir gyvybės draudimo matematinis atidėjiniai (apibrėžti 2.14 pastaboje).

2.14. DRAUDIMO ĮSIPAREIGOJIMAI

a) Perkeltų įmokų atidėjinys

Perkeltų įmokų atidėjinį sudaro ta pasirašytų įmokų dalis, kuri turi būti priskirta draudimo įmonės pajamoms ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais. Perkeltų įmokų atidėjinys apskaičiuojamas proporcingai paskirstant pasirašytą draudimo įmoką draudimo rizikos galiojimo laikotarpiui. Perkeltų įmokų techninis atidėjinys apskaičiuojamas kiekvienai draudimo sutarčiai atskirai. Perkeltų įmokų atidėjinio dalis, tenkanti perduotam perdraudimui, apskaičiuojama remiantis tais pačiais metodais kaip bendra suma.

b) Numatomų išmokėjimų atidėjinys

Numatomų išmokėjimų atidėjinį sudaro apskaitos laikotarpio pabaigoje atidėtos sumos, skirtos numatomiems išmokėjimams. Atidėjinys apima numatomas išmokas dėl įvykusių ir praneštų įvykių, numatomas išmokas dėl įvykusių, bet dar nepraneštų įvykių, numatomas žalių sureguliuavimo sąnaudas, skirtas aukščiau išvardintiems įvykiams sureguliuoti.

Numatomų išmokėjimų atidėjinio apskaičiavimo pagrindas yra kiekvieno pranešto įvykio individualus įvertinimas pagal visą turimą informaciją šio atidėjinio sudarymo momentui.

Numatomų išmokėjimų atidėjinio dalis, skirta numatomoms draudimo išmokoms dėl įvykusių, bet dar nepraneštų žalių, apskaičiuojama statistiniu „Chain-ladder“, Bornhuetter – Ferguson, draudiminio nuostolingumo metodais pagal atskiras draudimo rūšis.

Perdraudikų dalis numatomų išmokėjimų techniniame atidėjinyje apskaičiuojama atsižvelgiant į perdraudimo sutarčių sąlygas.

c) Gyvybės draudimo matematinis atidėjinys

Gyvybės draudimo matematinis atidėjinys apskaičiuojamas pagal atsargų perspektyvinį aktuarinį vertinimą kiekvienai galiojančiai draudimo sutarčiai atskirai. Šį atidėjinį sudaro aktuariškai diskontuotas atidėjinio skaičiavimo datai draudimo sutarties įsipareigojimų ir gautinų grynujų draudimo įmokų skirtumas.

Skaičiavimuose įmonė taiko Zillmer'io koregavimo metodą. Tokiu būdu atidėtosios įsigijimo sąnaudos mažina gyvybės draudimo matematinį techninį atidėjinį.

Apskaičiuojant gyvybės draudimo matematinį atidėjinį, taikomos prielaidos, kurios nustatomos draudimo sutarties sudarymo momentu. Apskaičiuodama gyvybės draudimo matematinį atidėjinį įmonė taiko pagal draudimo sutartį garantuotą palūkanų normą, bet nedidesnę kaip 3.5 proc.

Gyvybės draudimo matematinį atidėjinį taip pat sudaro ilgalaikėms draudimo sutartims su fiksuotomis ir garantuotomis sąlygomis paskirta, bet neišmokėta draudiko pelno dalis. Draudiko pelno dalimi didinamos išmokos mirties ar/ir išgyvenimo iki draudimo laikotarpio pabaigos atvejais, išperkamosios sumos, nutraukimo atveju.

d) Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjinys

Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjinys, skaičiuojamas taikant retrospektyvinį metodą. Prie techninio atidėjinio yra pridedamos investuotos draudėjo įmokos, o atimami draudėjui taikomi mokesčiai, skirti sąnaudoms ir prisiimamai rizikai padengti. Šis techninis atidėjinys yra išreiškiamas investiciniais vienetais, kurių vertė kinta priklausomai nuo susijusio turto rinkos vertės pokyčių.

e) Finansinių įsipareigojimų, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjinys

Finansinių įsipareigojimų, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjinys sudaromas sutartims, pagal kurias prisiimama nereikšminga draudimo rizika. Atidėjinys skaičiuojamas tokiais pačiais principais kaip ir gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjinys.

f) Nepasibaigusios rizikos atidėjinys

Nepasibaigusios rizikos atidėjinys sudaromas atlikus įsipareigojimų pakankamumo testą, apibrėžtą 2.16 pastaboje. Vertinant pakankamumą atsižvelgiama į visus tikėtinus būsimus pinigų srautus pagal visas ataskaitinio laikotarpio pabaigai galiojančias draudimo rizikas. Atidėjinys yra įtraukimas į gyvybės draudimo matematinį atidėjinį.

2.15. ĮSIPAREIGOJIMŲ PAKANKAMUMO TESTAS

Kiekvieną balanso sudarymo dieną įmonė vertina, ar jos draudimo sutarties įsipareigojimai, atėmus susijusias atidėtasias įsigijimo sąnaudas, yra pakankami. Atliekant šį testą, pagal kiekvieną draudimo sutartį yra naudojami visų būsimų pinigų srautų, įmokų, išmokų, išperkamuųjų sumų, išmokų sureguliuavimo sąnaudų taip pat ir investicinių pajamų iš turto, dengiančio šiuos įsipareigojimus, vertinimai. Bet kuris nepakankamumas yra iš karto pripažįstamas pelnu arba nuostoliais nurašant atidėtas įsigijimo sąnaudas ir formuojant atidėjinį nuostoliams įsipareigojimų nepakankamumui padengti (nepasibaigusios rizikos atidėjinys).

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

Kaip minėta aukščiau, draudimo sutarčių vertinimas pagrįstas prielaidomis, nustatytomis draudimo sutarties sudarymo momentu. Kai įsipareigojimų pakankamumo testas parodo, kad reikia naujų geriausių vertinimų prielaidų, tokios prielaidos (neatsižvelgiant į neigiamus svyravimus) naudojamos vėlesniems šių įsipareigojimų vertinimams.

Bet kuris atidėtųjų įsigijimo sąnaudų nurašymas, atlikus šį testą, vėliau neatstatomas.

Jeigu testo metu nustatyta įsipareigojimų vertė viršija pagal taikomus apskaitos principus apskaičiuotą įsipareigojimų sumą, nuo kurios buvo atskaitytos atidėtosios įsigijimo sąnaudos, tuomet pirmiausia sumažinamos atidėtosios įsigijimo sąnaudos, o po to (jeigu būtina) padidinami įsipareigojimai ir susijęs nuostolis pripažįstamas ataskaitinio laikotarpio bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2017 m. gruodžio 31 d. atlikus įsipareigojimų pakankamumo testą buvo gautas bendras gyvybės draudimo mirties atvejui pogrupio ir pensijų draudimo nepakankamumas lygus 278.341 EUR. Šiuo dydžiu buvo padidinti draudimo sutarčių įsipareigojimai. 2016 m. gruodžio 31 d. nepakankamumas buvo lygus 393.131 EUR.

Įmonės įsipareigojimų pakankamumo testo rezultatai:

	Techniniai atidėjiniai (EUR)	Atidėtosios įsigijimo sąnaudos (EUR)	Geriausias ateities pinigų srautų įvertinimas (EUR)	Techninių atidėjinių pakankamumas (EUR)
2016 m. gruodžio 31 d.	25.320.390	643.370	18.263.396	6.413.624
Pasikeitimas per periodą	1.695.159	-59.367	3.342.471	-1.587.945
2017 m. gruodžio 31 d.	27.015.550	584.003	21.605.867	4.825.679

2.16. DRAUDIMO PRIELAUDŲ NUSTATYMO PROCESAS

Sprendimams dėl draudimo prielaidų, kuriomis remiamasi apskaičiuojant įsipareigojimus, įtakos turi reikšmingi įmonės mirtingumo, nuostolingumo pokyčiai, o taip pat finansų rinkų, šalies demografiniai pokyčiai.

Įmonė, apskaičiuodama 2017 m. gruodžio 31 d. gyvybės draudimo matematinį atidėjinį, taikė diskonto normą lygia pagal draudimo sutartį garantuotai palūkanų normai, bet ne didesnei nei 3,5 proc., kuri nustatoma vadovaujantis atsargumo principu, atsižvelgiant į situaciją finansų rinkoje, turto ir įsipareigojimų derinimą, vidutinė diskonto norma buvo lygi 2,27 proc., 2016 m. 2,4 proc.

Įsipareigojimų pakankamumo testui atlikti įmonė taikė nuostolingumo, nutraukimų prielaidas, apskaičiuotas remiantis istoriniais įmonės nuostolingumo, nutraukimo rodiklių duomenimis, mirtingumo prielaidas, kurios taikomos techninių atidėjinių sudarymui, Lietuvos Banko infliacijos prielaidos. Būsimų pinigų srautų diskontavimui taikė Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos (toliau – EIOPA) nerizikingų palūkanų normų kreivę, kuri rodo draudimo sutarčių būsimų pinigų srautų savybes, atitinka aktyvioje, likvidžioje ir skaidrioje rinkoje randamų finansinių priemonių, turinčių panašias kaip draudimo sutarčių pinigų srautai savybes laiko, valiutos ir likvidumo atžvilgiu, siūlomą grąžą, neapimą bet kokių veiksnių, darančių poveikį rinkos kainoms, bet nesusijusių su draudimo sutarties pinigų srautais.

Pelnas (nuostoliai) ir draudimo įsipareigojimai labiausiai jautrūs mirtingumo, negalios/sergamumo, nutraukimų, išlaidų rodiklių bei diskonto normų pokyčiams. Šie pasikeitimai vertinami atliekant įsipareigojimų pakankamumo testą ir nustatant pakankamą draudimo įsipareigojimų vertę.

Aukščiau minėtų kintamųjų galimi pokyčiai gali turėti reikšmingos įtakos draudimo įsipareigojimų pokyčiams ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Šie pagrįstai tikėtini pokyčiai neatspindi nei numatomų kintamųjų pokyčių, nei kintamųjų pokyčių pagal blogiausią scenarijų.

Analizė buvo atlikta keičiant atitinkamą kintamąjį, kitus kintamuosius paliekant konstanta bei neatsižvelgiant į susijusio turto vertės pasikeitimus. Praktikoje tokia situacija mažai tikėtina, tam tikrų prielaidų pasikeitimai gali tarpusavyje koreliuoti – pavyzdžiui, palūkanų normos ir rinkos vertės pasikeitimas, nutraukimų pasikeitimas ir būsimas mirtingumas.

Jautrumas buvo apskaičiuotas vertinant nepalankesnę pokyčio kryptį, dėl to, buvo vertintas 10 proc. mirtingumo, negalios/sergamumo, įmokų nemokėjimo, išlaidų rodiklių padidėjimas. Vertinant jautrumą diskonto normai, pateikiami 100 bazinių punktų dydžio abiejų kryptų pokyčiai.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

Įmonės jautrumas svarbiausių rodiklių pokyčiams, kurie turi reikšmingą įtaką 2017 m. gruodžio 31 d.:

<i>Rodiklis</i>	<i>Rodiklio pokytis</i>	<i>Pelno (nuostolių) pokytis (EUR)</i>	<i>Draudimo įsipareigojimų pokytis (EUR)</i>
<i>Mirtingumas</i>	10 proc.	-415.066	415.066
<i>Ilgaamžiškumas</i>	10 proc.	-13.121	13.121
<i>Negalia/Sergamumas</i>	10 proc.	-293.011	293.011
<i>Nutraukimai</i>	10 proc.	-211.323	211.323
<i>Išlaidos</i>	10 proc.	-721.366	721.366
<i>Diskonto norma</i>	100 bp	1.129.269	-1.129.269
	(100 bp)	-1.518.585	1.518.585

Įmonės jautrumas svarbiausių rodiklių pokyčiams, kurie turi reikšmingą įtaką 2016 m. gruodžio 31 d.:

<i>Rodiklis</i>	<i>Rodiklio pokytis</i>	<i>Pelno (nuostolių) pokytis (EUR)</i>	<i>Draudimo įsipareigojimų pokytis (EUR)</i>
<i>Mirtingumas</i>	10 proc.	-416.638	416.638
<i>Ilgaamžiškumas</i>	10 proc.	-11.871	11.871
<i>Negalia/Sergamumas</i>	10 proc.	-277.052	277.052
<i>Nutraukimai</i>	10 proc.	-230.115	230.115
<i>Išlaidos</i>	10 proc.	-680.011	680.011
<i>Diskonto norma</i>	100 bp	1.133.692	-1.133.692
	(100 bp)	-1.481.739	1.481.739

2.17. TURIMOS PERDRAUDIMO SUTARTYS

Nauda, į kurią Įmonė turi teisę pagal turimą persidraudimo sutartį, yra pripažįstama kaip perdraudimo turtas. Šį turtą sudaro trumpalaikės ir ilgalaikės gautinos sumos, kurios susijusios su perdraudžiamų draudimo sutarčių numatomais reikalavimais ir išmokomis, kurios nustatomos atsižvelgiant į persidraudimo sutarties sąlygas.

Perdraudimo įsipareigojimai yra perdraudikui mokėtinos įmokos, kurios pripažįstamos sąnaudomis, kai patiriamos.

Įmonė vertina perdraudimo turto vertės pasikeitimą kas mėnesį. Jeigu yra objektyvių įrodymų, kad perdraudimo turto vertė yra sumažėjusi (padidėjusi), Įmonė sumažina (padidina) perdraudimo turto balansinę vertę ir vertės sumažėjimą (padidėjimą) pripažįsta pelnu (nuostoliu).

2.18. SU DRAUDIMO IR INVESTICIJŲ SUTARTIMIS SUSIJUSIOS GAUTINOS IR MOKĖTINOS SUMOS

Gautinos iš draudėjų, draudimo tarpininkų ir mokėtinos draudėjams, draudimo tarpininkams sumos pripažįstamos kai patiriamos. Jeigu yra objektyvių įrodymų, kad sumažėja (padidėja) gautinų sumų vertė, Įmonė sumažina (padidina) gautinų sumų balansinę vertę ir pasikeitimą pripažįsta pelnu (nuostoliais).

2.19. ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PELNO MOKESTIS IR ATIDĖTASIS PELNO MOKESTIS

Pelno mokesčio sąnaudas sudaro einamųjų metų pelno mokesčio ir atidėtojo pelno mokesčio sąnaudos.

Pelno mokesčio

Einamųjų metų pelno mokesčio sąnaudos yra apskaičiuotos nuo einamųjų metų pelno, pakoreguoto tam tikromis apmokestinamąjį pelną nemažinančiomis/nedidinančiomis sąnaudomis/pajamomis. Pelno mokesčio sąnaudos apskaičiuojamos naudojant pelno mokesčio tarifą, galiojusį finansinių ataskaitų sudarymo datą. 2017 m. standartinis Lietuvos Respublikos Įmonėms taikomas pelno mokesčio tarifas yra 15 proc. (2016 m. – 15%).

Atidėtasis mokesčio

Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra pripažįstami būsimų mokesčių tikslais, pažymint skirtumus tarp turimo turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės finansinėse ataskaitose ir jų atitinkamos mokesstinės bazės. Atidėtojo mokesčio įsipareigojimai yra bendrai pripažįstami visiems laikiniams skirtumams, o atidėtojo mokesčio turtas pripažįstamas tik ta dalimi, kuri tikėtinai ateityje sumažins turimą apmokestinamąjį pelną realizuojant laikinuosius skirtumus. Toks turtas ir įsipareigojimai yra nepripažįstami, jei laikini skirtumai yra susiję su prestižu, arba jei nesusijusio su verslo jungimu sandorio metu pripažintas turtas ar įsipareigojimai neįtakoja nei apmokestinamojo, nei finansinio pelno.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra peržiūrimas balanso sudarymo datai ir yra sumažinamas, jei nėra tikėtina, kad Įmonė ateityje turės pakankamai apmokestinamojo pelno šiam turtui realizuoti, iki sumos, kuri tikėtinai ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra įvertinami naudojant mokesčio tarifą, kuris taikomas metų, kuriais šiuos laikinus skirtumus numatoma padengti arba apmokėti, pelno mokesčiui apskaičiuoti.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai sudengiami, kai jie yra susiję su mokesčiais, nustatytais tų pačių institucijų ir kai Įmonė ketina padengti mokėtinus mokesčius grynąja verte.

2.20. ATLYGIS DARBUOTOJAMS

a) Socialinio draudimo įmokos

Įmonė už savo darbuotojus moka socialinio draudimo įmokas į Valstybinį socialinio draudimo fondą (toliau – Fondas) pagal nustatytų įmokų planą, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimais. Socialinio draudimo įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų.

b) Išaitinės išmokos

Išaitinės išmokos darbuotojams mokamos nutraukus darbo santykius su darbuotoju iki jo įprasto išėjimo į pensiją dienos arba darbuotojui priėmus sprendimą savo noru išeiti iš darbo mainais į tokias išmokas. Įmonė pripažįsta išaitinės išmokas tada, kai ji yra akivaizdžiai įpareigota nutraukti darbo santykius su esamais darbuotojais be galimybės jo atsisakyti arba įpareigota mokėti išaitinės išmokas po to, kai jos buvo pasiūlytos už išėjimą iš darbo savo noru. Išaitinės išmokos apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitos darbo užmokesčio sąnaudų straipsnyje ir balanso kitų įsipareigojimų straipsnyje.

c) Premijos

Už Įmonės ir individualių profesinių tikslų įgyvendinimą darbuotojams mokami ketvirčio priedai. Darbuotojai, kurių profesinė veikla ir priimami sprendimai gali turėti reikšmingą įtaką Įmonės prisiimamai rizikai, skatinami metinėmis premijomis su atidėtu išmokėjimu. Premijos pripažįstamos sąnaudomis pagal kaupimo principą ir priskiriamos prie darbo užmokesčio sąnaudų.

2.21. ATIDĖJINIAI, NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI IR NEAPIBRĖŽTASIS TURTAS

Atidėjiniai, skirti restruktūrizavimo išlaidoms ir ieškiniams, pripažįstami tuomet, kai: Įmonė turi dabartinį teisinį ar konstruktyvų įsipareigojimą dėl įvykių praeityje; tikėtina, kad šiam įsipareigojimui įvykdyti teks panaudoti išteklius; įsipareigojimų suma gali būti patikimai įvertinta. Atidėjinius restruktūrizavimo išlaidoms sudaro baudos nutraukus nuomos sutartį ir išaitinės išmokos darbuotojams. Atidėjiniai nepripažįstami būsimiesiems veiklos nuostoliams.

Atidėjiniai įvertinami dabartine verte sąnaudų, kurių tikėtina, kad prireiks įsipareigojimui įvykdyti, naudojant ikimokestinę normą, kuri atspindi pinigų laiko vertės ir konkrečiam įsipareigojimui būdingų rizikų dabartinius rinkos vertinimus. Atidėjinių padidėjimas per laikotarpį pripažįstamas palūkanų sąnaudomis.

Neapibrėžtieji įsipareigojimai nėra pripažįstami finansinėse ataskaitose. Jie yra atskleidžiami finansinėse ataskaitose, išskyrus tuos atvejus, kai tikimybė, kad ekonominę naudą teikiantys ištekliai bus panaudoti, yra labai maža.

Neapibrėžtasis turtas nėra pripažįstamas finansinėse ataskaitose, tačiau jis yra atskleidžiamas finansinėse ataskaitose tuomet, kai yra tikėtina, kad bus gautos pajamos arba ekonominė nauda.

2.22. PAJAMŲ PRIPAŽINIMAS

a) pajamos iš draudimo ir investicijų sutarčių

Pajamos iš draudimo ir investicijų sutarčių pripažįstamos atsižvelgiant į sutarties tipą (žr. 2.13 pastabą „Draudimo ir investicijų sutarčių klasifikavimas bei apskaita“).

b) palūkanų pajamos

Palūkanų pajamos pripažįstamos bendrųjų pajamų ataskaitoje visoms palūkanas uždirbančioms finansinėms priemonėms, taikant apskaičiuotųjų palūkanų normos metodą. Apskaičiuotųjų palūkanų normos metodas – tai finansinio turto ar finansinio įsipareigojimo (ar finansinio turto ar finansinių įsipareigojimų grupės) koreguotos savikainos skaičiavimo ir palūkanų pajamų ar sąnaudų paskirstymo atitinkamam laikotarpiui metodas. Apskaičiuotųjų palūkanų norma – tai norma, tiksliai diskontuojanti numatomas būsimas grynųjų pinigų išmokas ar įplaukas iki finansinio turto ar finansinio įsipareigojimo grynosios balansinės vertės per numatytą finansinės priemonės galiojimo laikotarpį. Skaičiuodama apskaičiuotųjų palūkanų normą Įmonė įvertina pinigų srautus, atsižvelgdama į visas sutartyje numatytas sąlygas, tačiau neatsižvelgdama į būsimus diskontavimus. Į šį skaičiavimą įtraukiami visi reikšmingi sutartyje numatyti paslaugų mokesčiai, kuriuos sutarties šalys sumokėjo ar gavo viena iš kitos, sandorio.

Jei finansinis turtas ar panašaus finansinio turto grupė yra nurašoma dėl vertės sumažėjimo, palūkanų pajamos pripažįstamos taikant tą pačią palūkanų normą, kuri buvo naudojama diskontuojant būsimus pinigų srautus, siekiant nustatyti vertės sumažėjimo nuostolius.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

2.23. NUOMA

Nuoma yra pripažįstama finansine, kai pagal nuomos sąlygas perduodama iš esmės visa rizika ir nauda, susijusi su turto nuosavybe. Turto nuoma, kai nuomotojui lieka reikšminga rizikos dalis ir nuosavybės teikiama nauda, laikoma veiklos nuoma.

Įmonė kaip nuomotojas

Veiklos nuomos pajamos yra pripažįstamos tiesiogiai proporcingu metodu per visą nuomos laikotarpį.

Įmonė kaip nuomininkas

Finansine nuoma įsigytas turtas yra pripažįstamas kaip turtas verte, lygia išsinuomoto turto tikrajai vertei nuomos pradžioje, arba minimalių nuomos mokėjimų dabartine verte, jei ji yra mažesnė. Atitinkamas įsipareigojimas nuomotojui yra atvaizduojamas balanse kaip finansinės nuomos įsipareigojimas. Nuomos mokėjimai yra išskiriami į finansines išlaidas ir finansinių įsipareigojimų mažinimą taip, kad būtų pasiekta įsipareigojimo likučio pastovi palūkanų norma. Finansinės išlaidos yra pripažįstamos sąnaudomis per pelną ar nuostolius.

Veiklos nuomos mokėjimai yra pripažįstami sąnaudomis per pelną ar nuostolius tiesiogiai proporcingai per visą nuomos laikotarpį.

3. RIZIKŲ VALDYMAS

Įmonė rizikų valdymo strategijoje yra numačiusi rizikų valdymo sistemą, rizikų valdymo principus, rizikų valdymo tikslą, rizikų rūšis bei rizikų valdymo organizacinę struktūrą.

Rizikų valdymo tikslas – nuolat atpažinti (identifikuoti), vertinti (analizuoti), kontroliuoti bei atskleisti visas rizikų rūšis vykdant Įmonės veiklą bei Įmonei siekiant strateginių tikslų, užtikrinti Įmonės perspektyvinį rizikos vertinimą. Įmonė savo veikloje siekia išlaikyti optimalų rizikų lygį, kad netikėtini pokyčiai ekonominėje aplinkoje, rinkos kintamųjų svyravimai, netikėti įvykiai Įmonės vidaus procesuose ir sistemose nesukeltų pavojaus stabiliai Įmonės veiklai bei veiklos riziką ribojančių normatyvų vykdymui ir nesutrikdytų pasitikėjimo Įmone.

Įmonės rizikų valdymą užtikrina patikima ir tinkamai veikianti rizikų valdymo sistema, apimanti Įmonės vidaus dokumentuose nustatytus ir veikloje įgyvendintus procesus, skirtus nuolatos nustatyti, vertinti, stebėti ir valdyti Įmonei kylančią ar galinčią kilti riziką – tiek pavienę, tiek bendrą, taip pat procesus, skirtus užtikrinti tinkamą informavimą apie rizikas.

Įmonės rizikų valdymo sistemą sudaro 7 (septyni) tarpusavyje susiję elementai: vidinė aplinka; tikslų, strategijos nustatymas; rizikų identifikavimas; rizikų svarbos nustatymas; rizikų valdymas; rizikų kontrolė; perspektyvinis rizikos vertinimas.

Įmonės rizikų valdymo sistema yra vertinama ir tobulinama, atsižvelgiant į naujausius tiek vidaus, tiek išorės pokyčius ir atsiradusias naujas rizikas, kurios pagal reikšmingumą turi būti įtrauktos į Įmonės rizikos valdymo sistemą. Šis vertinimas atliekamas Įmonės valdybos nustatyta tvarka, tačiau ne rečiau kaip kartą per metus.

Veiksmingą identifikuotų rizikų valdymą Įmonėje užtikrina nustatytos valdymo procedūros ir priemonės, informavimo sistema, limitai, kurie yra apibrėžti Įmonės vidaus dokumentuose (Politikose, tvarkų aprašuose, Įmonės direktoriaus įsakymuose ir kituose Įmonės vidaus dokumentuose).

Visus Įmonės rizikų valdymo tvarkos aprašus, politikas ir limitų dydžius tvirtina Įmonės valdyba. Įmonė reguliariai peržiūri rizikų valdymo organizacinę schemą, kuri apima rizikų valdymo organizacinę struktūrą, rizikų valdymo, vertinimo ir kontrolės procesus, numato Įmonės darbuotojų atsakomybės sritis ir vidaus audito procedūras.

2016 m. sausio 1 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/138/EB 2009 m. lapkričio 25 d. dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (toliau – Mokumas II direktyva), todėl Įmonė nuo šios dienos vertina rizikas ne tik pagal vidinius rizikų vertinimo metodus, bet taip pat pagal Mokumas II direktyvoje nurodytus. Įmonė įgyvendina ir vykdo procesus bei procedūras, kurios turi būti vykdomos vadovaujantis Mokumas II direktyvos nuostatomis. Priimant sprendimus Įmonė atsižvelgia taip pat į atskirų rizikų kapitalo reikalavimų ir bendrą Įmonės mokumo kapitalo reikalavimo, mokumo koeficiento pasikeitimus.

3.1. FINANSINĖS IR DRAUDIMO RIZIKOS VALDYMAS

Toliau apibūdintos svarbiausios Įmonės draudimo ir finansinės rizikos valdymo politikos:

DRAUDIMO RIZIKA

Draudimo rizika tai yra nuostolių rizika arba rizika, susijusi su nepalankiais draudimo įsipareigojimų vertės pokyčiais, kurių priežastis – netinkamos kainų nustatymo ir atidėjinių sudarymo prielaidos.

Įmonė prisiima mirtingumo, sergamumo, išgyvenimo, mirtingumo bei traumų dėl nelaimingo atsitikimo, nutraukimų, išlaidų rizikas.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

Mirtingumo, sergamumo, traumingumo rizikos kyla dėl optimistinių prielaidų apie būsimą mirtingumą, sergamumą bei traumingumą, naudotų draudimo įmokų skaičiavimuose, kurios sąlygotų, kad būsimos draudimo įmokos bus nepakankamos padengti būsimas išmokas mirties, ligos, traumos atveju. Mirtingumo, sergamumo rizikų didėjimui gali turėti įtakos epidemijos (AIDS, SARS), pandemijos, gyvenimo būdo pasikeitimas - valgymo, rūkymo, judėjimo įpročių pasikeitimas. Išgyvenimo rizika kyla dėl ilgesnės negu buvo planuota gyvenimo trukmės. Šį didėjimą lemia medicinos mokslo vystymas, gerinama sveikatos priežiūros sistema, augantis gyvenimo lygis. Traumingumo rizikos didėjimui gali turėti įtakos darbų saugos nesilaikymas darbo vietose, pasenusių technologijų naudojimas, didėjantis avaringumas.

Įmonė, vertindama mirtingumo, traumingumo rizikas, naudoja Lietuvos gyventojų mirtingumo, traumingumo duomenis. Vertindama sergamumo riziką, naudojami perdraudimo kompanijos, turinčios ilgametę analogiškos veiklos patirtį, pateiktomis sergamumo lentelėmis.

Įmonė prisiimtas draudimo rizikas valdo, vertindama apdraudžiamo asmens sveikatos būklę, gyvenimo įpročius, šeimos sveikatos būklės istoriją. Įmonėje yra nustatyta kelių lygių rizikos vertinimo sistema, priklausomai nuo prisiimamų rizikų dydžio. Šios sistemos tikslas užtikrinti, kad draudėjo mokama draudimo įmoka atitiktų apdraudžiamojo asmens sveikatos būklę.

Rizikos koncentracija, matuojama kaip prisiimtų rizikų draudimo sumų dydis:

Rizika	2017 (proc.)	2016 (proc.)
<i>Termino pabaiga</i>	4,2	4,8
<i>Mirtis</i>	30,6	29,7
<i>Liga</i>	10,7	10,9
<i>Mirtis dėl nelaimingo atsitikimo</i>	12,9	12,0
<i>Trauma</i>	41,7	42,6

Nuostolingumas pagal draudimo grupes:

	2017 m. (proc.)	2016 m. (proc.)
<i>Ne gyvybės draudimas</i>		
<i>Draudimas nuo nelaimingų atsitikimų</i>	-	-598,5
	-	-598,5
<i>Gyvybės draudimas</i>		
<i>Universalus gyvybės draudimas su kintančiu kapitalu</i>	14,6	14,4
<i>Gyvybės rizikos draudimas</i>	6,5	-24,6
<i>Gyvybės kaupiamasis draudimas</i>	14,6	10,9
<i>Pensijų draudimas</i>	16,0	8,4
<i>Pensijų anuitetų draudimas</i>	26,1	21,9
<i>Studijų draudimas</i>	135,3	50,6
	16,0	13,7
<i>Bendras nuostolingumas</i>	16,0	13,7

Nuostolingumas pagal draudimo grupes buvo apskaičiuotas padalinus draudimo grupės išmokų sąnaudų sumą iš uždirbtų įmokų.

FINANSINĖ RIZIKA

Įmonė patiria finansinę riziką dėl savo finansinio turto, finansinių įsipareigojimų ir draudimo įsipareigojimų. Pagrindinės Įmonės finansinės rizikos rūšys: rinkos rizika (kurios didžiausią dalį sudaro palūkanų normos rizika ir užsienio valiutų kursų rizika), kredito rizika, likvidumo rizika, turto ir įsipareigojimų nesuderinamumo rizika.

Be aukščiau nurodytų pagrindinių finansinių rizikų bei draudimo rizikų Įmonė yra identifikavusi kitas rizikas: koncentracijos riziką, nuosavybės vertybinių popierių riziką, operacinę riziką, atitikties riziką, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką, strateginę riziką (apimančią reputacinę riziką).

Įmonė lėšas investuoja vadovaujantis Investavimo strategija, kuri nustato nuosavų lėšų ir lėšų, dengiančių techninius atidėjinius, investavimo principus ir apribojimus, su investavimu susijusias rizikas (palūkanų normos, turto ir įsipareigojimų nesuderinamumo, užsienio valiutų kursų, kredito, likvidumo ir kt.), jų kontrolę.

Įmonė rinkos rizikos sudedamąsias vertina atskirai vadovaudamasi Įmonės valdybos patvirtintais rizikų valdymo metodais. Įmonė taip pat naudoja standartinę mokumo kapitalo reikalavimo apskaičiavimo metodiką. Todėl vadovaujantis Mokumas II direktyva rinkos rizikos sudedamosios yra vertinamos: 1) atskirai, apskaičiuojant rizikų kapitalo reikalavimus, bei 2) bendrai, apskaičiuojant bendrą rinkos rizikos kapitalo reikalavimą, atsižvelgiant į rizikų tarpusavio koreliacijas, nurodytas Mokumas II direktyvoje.

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

3.2. PALŪKANŲ NORMOS RIZIKA

Tai rizika patirti nuostolių dėl rinkos palūkanų normos svyravimų, kurie gali sumažinti skolos vertybinių popierių ir/ar padidinti techninių atidėjinių vertę. Siekdama mažinti šią riziką, Įmonė investuoja lėšas į likvidžius skolos vertybinius popierius, kurių emitentai turi tarptautinių kredito rizikos vertinimo institucijų suteiktus kredito rizikos vertinimus.

(1) Draudimo sutartis, kai investavimo rizika tenka Įmonei ir nuosavos lėšos

Pagal draudimo sutartis, kai investavimo riziką prisiima Įmonė, mokėtina draudimo išmoka sutarties pasibaigimo atveju yra fiksuota ir garantuojama sutarties pradžioje. Įmonės viena iš pagrindinių finansinės rizikos rūšių yra rizika, kad investicinės pajamos iš finansinio turto, dengiančio įsipareigojimus, gali būti nepakankama finansuoti garantuotą mokėtiną draudimo išmoką.

Įmonė nuosavų lėšų ir lėšų, dengiančių techninius atidėjinius, kai investavimo rizika tenka Įmonei, palūkanų normos riziką valdo, nustatant limitus turto vertės galimam sumažėjimui (galimiems nuostoliams) dėl palūkanų normos rizikos. Galimi turto vertės sumažėjimai yra apskaičiuojami naudojantis VaR (angl. *Value at Risk*) metodu. Iš istorinių kainų yra apskaičiuojamas kiekvienos pozicijos galimas nuvertėjimas per ateinantį mėnesį. Įmonė taip pat kas ketvirtį apskaičiuoja palūkanų normos rizikos kapitalo reikalavimą – jautrumą nerizikingos bazinės palūkanų normos kreivės pasikeitimams.

Turto jautrumo analizė nerizikingai bazinei palūkanų normai padidėjus 100 b. p.:

	<u>Skolos vertybinių popierių vertė (EUR)</u>	<u>Pokytis (b. p.)</u>	<u>Pokytis, galimas nuostolis (EUR)</u>
2017.12.31	11.347.915	100	-418.010
2016.12.31	12.655.572	100	-484.592

(2) Draudimo sutartis, kai investavimo rizika tenka draudėjui

Pagal draudimo sutartis, kai investavimo rizika tenka draudėjui, draudėjų sukauptas turtas yra dengiamas jų pasirinktu turto ir todėl tokioms sutartims nėra palūkanų normos rizikos.

- Užsienio valiutų kursų rizika

Ši rizika yra labiausiai būdinga Įmonės turimoms draudimo sutartims, kurių investavimo rizika tenka Įmonei. Siekdama mažinti šią riziką Įmonė derina prisiimtų turimo turto ir įsipareigojimų struktūrą pagal valijas. Įmonė laikosi politikos derinti pinigų srautus kiekviena užsienio valiuta iš tikėtinų pardavimų ateityje su pirkimais bei kitomis išlaidomis. Šiuo metu Įmonė nenaudoja jokių išvestinių finansinių instrumentų užsienio valiutos kurso kitimo rizikos valdymui.

Gruodžio 31 d. Įmonės turto ir įsipareigojimų, susijusių su draudimo sutartimis, kurių investavimo rizika tenka Įmonei, koncentraciją pagal valijas:

<u>Valiuta</u>	<u>Turtas (EUR)</u>	<u>Įsipareigojimai (EUR)</u>
EUR	7.271.835	7.252.977
USD	-	18.858
Iš viso	<u>7.271.835</u>	<u>7.271.835</u>

Įmonė galima turto vertės sumažėjimą dėl valiutos kurso svyravimų apskaičiuojanudojantis VaR (angl. *Value at Risk*) metodu. Įmonės nuosavų lėšų suma, kurios vertė gali svyruoti dėl valiutos kurso (USD) pasikeitimo 2017 m. gruodžio 31 d. yra nedidelė, atitinkamai poveikis būtų nedidelis:

	<u>Nuosavų lėšų suma, USD valiuta</u>	<u>1 mėn. VaR (galimas pasikeitimas)(proc.)</u>	<u>Galimas nuvertėjimas (EUR)</u>
2017.12.31	145.373	5,18 %	7.523
2016.12.31	168.396	10,77 %	18.136

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

3.3. TURTO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ NESUDERINAMUMO RIZIKA

Tai rizika patirti nuostolių dėl turto ir įsipareigojimų, susijusių su draudimo sutartimis, kurių investavimo rizika tenka Įmonei, neatitikimo laiko (terminų), valiutos ir palūkanų normos atžvilgiu.

Įmonės turto ir įsipareigojimų nesuderinamumo rizika valdoma vertinant turto ir įsipareigojimų nesuderinamumą, valdant Įmonės turto ir įsipareigojimų srautus, sugrupuotus pagal terminus, valiutas, valdant jų jautrumą palūkanų normos svyravimams, nustatant leidžiamus neatitikimus ir juos kontroliuojant.

Ši rizika yra valdoma taikant tokius metodus:

1. likvidumo spragų (ilgesnio nei likvidumo rizikoje termino) stebėjimas ir kontrolė;
2. turto investicijų trukmei bei skirtumui, tarp įsipareigojimų trukmės ir turto investicijų trukmės, limitų nustatymas ir kontrolė;
3. atvirų valiutų pozicijų stebėjimas, valiutų suderinamumo taisyklių laikymasis ir kontrolė;
4. įsipareigojimų išskirstytų pagal garantuojamas palūkanų normas ir turto, išskirstyto pagal pajamingumo intervalus, lyginamoji analizė, limitų nustatymas ir kontrolė.

3.4. KREDITO RIZIKA

Kredito rizika – tai nuostolių arba nepalankių finansinės padėties pokyčių rizika dėl vertybinių popierių emitentų, sandorio šalių ir kitų subjektų mokumo būklės pokyčių ir įsipareigojimų nevykdymo.

Įmonė valdo šių subjektų kredito riziką: bankų, kurių sąskaitose laikomi Įmonės gryniesi pinigai, ir (ar) su kuriais yra sudarytos terminuotų indėlių sutartys; perdraudikų, su kuriais sudaromos persidraudimo sutartys; depozitoriumų, kuriuose saugojami Įmonės vertybiniai popieriai; draudėjų, tarpininkų bei kitų subjektų, iš kurių yra gautinų sumų; emitentų, kurių vertybinių popierių vertė gali svyruoti dėl pasikeitusios kredito vertės skirtumo (angl. *credit spread*) ar jos nepastovumo nerizikingų palūkanų normų struktūros pagal terminą atžvilgiu.

Įmonėje taikomos procedūros, užtikrinančios, jog sandoris sudaromas tik su subjektu, kuris tenkina Įmonės nustatytus limitus, kurie yra nustatyti kiekvienam subjektui atskirai, pvz.: pakankamai aukštas kredito reitingas, kredito reitingo senumas, sektorius, šalis, ir pan.

Perdraudimas yra priemonė draudimo rizikai valdyti. Tačiau jis nepanaikina Įmonės, kaip pagrindinio draudiko, įsipareigojimų. Jei perdraudikas dėl tam tikrų priežasčių nesumoka išmokos pagal draudiminį įvykį, tokią išmoką apdraustajam privalo sumokėti Įmonė.

Perdraudiko kredito rizika yra valdoma pasirenkant tik aukštą finansinio pajėgumo reitingą turinčią perdraudimo kompaniją. Perdraudiko kredito pajėgumas taip pat vertinamas atsižvelgiant į jo finansinį stabilumą prieš sudarant sutartį su perdraudiku.

Tarptautinių reitingų agentūrų perdraudimo Įmonei suteikti reitingai 2017 m. gruodžio 31 d.:

Perdraudimo įmonė	Standart & Poor reitingas	Moody's reitingas	Fitch reitingas
Scor Se	AA-	Aa3	AA-

Kredito rizika, susijusi su lėšomis bankuose, yra ribota, nes Įmonė atlieka operacijas su bankais, turinčiais pakankamai aukštus tarptautinių reitingavimo agentūrų (ar banko grupėi) suteiktus kredito reitingus.

Tarptautinių reitingų agentūrų bankams suteikti reitingai 2017 m. gruodžio 31 d.:

Bankas	Standart & Poor reitingas	Moody's reitingas	Fitch reitingas
AB DNB bankas	A+	Aa2	-
AB Nordea bankas	AA-	Aa3	AA-
AB SEB bankas	A+	Aa3	AA-
AB SWEDBANK	AA-	Aa3	AA-
AB Šiaulių bankas	-	Baa3	-

Kredito rizika, susijusi su skolos vertybinių popierių emitentais, taip pat yra ribojama, Įmonė pasirenka tik tuos emitentus, kurie tenkina Įmonės nustatytus kriterijus dėl kredito reitingų bei jų senumo, pajamingumo, likvidumo, sektorių, šalių ir pan.

Turtas, kuris dengia draudimo sutartis, kai investavimo rizika tenka draudėjui, investuojamas laikantis investavimo kryptį politikose nurodytus kriterijus, todėl draudėjas pasirinkdamas konkrečias investavimo kryptis žino su kokia kredito rizika gali būti susidurta.

Įmonės nuosavos bei draudimo techninių atidėjinių, kai investavimo rizika tenka Įmonei, lėšos (skolos vertybiniai popieriai (įmonių obligacijos ir vyriausybių vertybiniai popieriai), indėliai, pinigai atsiskaitomosiose sąskaitose, tai yra

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

visos lėšos, kurios nedengia draudimo techninių atidėjinių, kai investavimo rizika tenka draudėjui) suklasifikuotos pagal tarptautinių reitingų agentūrų suteiktus reitingus:

Reitingai (Standart & Poor's, Fitch ratings ir/arba Moody's Investors Service)	2017.12.31	2016.12.31
AAA ir/arba Aaa	-	-
Nuo AA- iki AA+ ir/arba nuo Aa3 iki Aa1	2.143.172	751.427
Nuo A- iki A+ ir/arba nuo A1 iki A3	2.897.170	1.873.475
Nuo BBB- iki BBB+ ir/arba nuo Baa3 iki Baa1	7.203.087	7.650.950
Nuo BB- iki BB+ ir/arba nuo Ba3 iki Ba1	2.589.381	3.628.210
Nuo B- iki B+ ir/arba nuo B3 iki B1	-	132.721
Iš viso:	14.832.810	14.036.782

Depozitoriumų rizika yra valdoma pasirenkant depozitoriumus, kuriems suteiktas pakankamai aukštas tarptautinių reitingavimo agentūrų kredito reitingas arba yra centriniai Europos Sąjungos šalių depozitoriumai ir bankai.

Lentelėje yra nurodyti depozitoriumai, kuriuose saugomos Įmonės investicijos, ir jų vidutinis kredito reitingas 2017 m. gruodžio 31 d., nustatytas pagal tarptautinių reitingavimo agentūrų kredito reitingus (Standard & Poor, Moody's Investors Service ir Fitch Ratings):

Depozitoriumas	Kredito reitingas
AB SEB bankas	2
Clearstream Banking Luxembourg	2
HSBC Trinkaus and Burkhardt AG	2
Raiffeisen Bank International AG	3
SEB Invest Luxembourg S. A.	2
State Street Custodial Services (Ireland) Limited	3
CACEIS BANK FRANCE	2

Įmonė kas ketvirtį, vadovaujantis Mokumas II direktyva vertina kredito riziką, kuri yra skirstoma į sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo riziką bei skirtumo riziką. Sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo rizika yra skaičiuojama pinigams, laikomoms sąskaitose, gautinoms sumoms iš perdraudikų, kitoms gautinoms sumoms bei perdraudimo turtui. Skirtumo rizika yra apskaičiuojama skolos vertybiniais popieriais bei terminuotiems indėliams. Šių rizikų kapitalo reikalavimų dydžiai 2017 m. gruodžio 31 d.:

Rizika	Kapitalo reikalavimas, EUR
Sandorio šalies įsipareigojimų nevykdymo	155.468
Skirtumo	995.367

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

3.5. LIKVIDUMO RIZIKA

Tai rizika, kad Įmonė nesugebės laiku ir efektyviai (nepatiriant nepagrįstų išlaidų) realizuoti investicijų ir turto, kad įvykdytų savo finansinius įsipareigojimus suėjus terminui. Konservatyvus likvidumo rizikos valdymas numato investavimą tik į likvidų turtą. Įmonė valdo šią riziką nuolat stebėdama grynųjų pinigų kiekį, numatomus išmokėjimus, skaičiuodama likvidumo rodiklius, diversifikuojant Įmonės nuosavų ir techninius atidėjinius dengiančių lėšų investicijas. Įmonėje yra numatytos galimos priemonės likvidumo krizėms įveikti (tarp jų: terminuotų indėlių nutraukimas arba skolos vertybinių popierių pardavimas, paskolos gavimas iš Įmonės akcininko AB „Šiaulių bankas“, kitų bankų arba kitų kredito įstaigų). Įmonė ne rečiau kaip kartą per metus atliekant Įmonės bendrą testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, atlieka likvidumo rizikos testavimą nepalankiausiomis sąlygomis pagal hipotetinius scenarijus, siekiant nustatyti ar Įmonė nesusidurs su likvidumo krizėmis esant nepalankioms sąlygoms, ir kokius nuostolius Įmonė patirtų jeigu pasitvirtintų blogiausias hipotetinis scenarijus.

Su investiciniais vienetais susietos veiklos atveju likvidumo rizika yra nedidelė, nes Įmonė moka išmokas klientams tik po to, kai parduodamos atitinkamų vienetų lėšos.

**Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS**

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

Laikotarpiai iki turto ir išpareigojimų įvykdymo pabaigos 2017 m. gruodžio 31 d. buvo:

	iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 m.	3-5 m.	5-10 m.	Daugiau kaip 10 metų	Neapibrėžti terminai	Iš viso
Nematerialiųjų turtas									113.965	113.965
Nematerialiųjų turtas, įskaitant draudimo									686.952	686.952
nematerialiųjų turtą										
Skolos vertybiniai popieriai	9.471	54.868	275.759	348.174	3.501.430	3.765.809	4.878.237			12.833.748
Nuosavybės vertybiniai popieriai									18.057.355	18.057.355
Paskolos ir gautinos sumos, įskaitant draudimo gautinas sumas	10.221				611.217	400.000			46.229	1.067.667
Iš anksto sumokėtas pelno mokeskis									16.143	16.143
Atidėtojo pelno mokesčio turtas									4.497	4.497
Perdraudimo turtas	19.578	982	3.710	14.106	255	434	3.603	5.380	0	48.048
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	2.890.325									2.890.325
Iš viso turto	2.929.595	55.850	279.469	362.280	4.112.902	4.166.243	4.881.840	5.380	18.925.141	35.718.700

**Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS**

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

	iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 m.	3-5 m.	5-10 m.	Daugiau kaip 10 metų	Neapibrėžti terminai	Iš viso
Kapitalas ir rezervai									8.141.255	8.141.255
Draudimo įsipareigojimai	333.349	96.072	124.851	422.696	1.285.632	2.236.903	5.701.496	16.740.147	83.824	27.024.970
Investicijų sutartys	1.384	962				21.868	27.839	154.647		206.700
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	84.333	37.365	61.392	4.985	0	0	0	0	157.700	345.775
Pelno mokesčio įsipareigojimai										0
Iš viso įsipareigojimų	419.066	134.399	186.243	427.681	1.285.632	2.258.771	5.729.335	16.894.794	8.382.779	35.718.700
Likvidumo rizika	2.510.529	-78.549	93.226	-65.401	2.827.270	1.907.472	-847.495	-16.889.414	10.542.362	-

**Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS**

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

Laikotarpiai iki turto ir įsipareigojimų įvykdymo pabaigos 2016 m. gruodžio 31 d. buvo:

	iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 m.	3-5 m.	5-10 m.	Daugiau kaip 10 metų	Neapibrėžti terminai	Iš viso
Materialius turtas									81.066	81.066
Nematerialiųjų turtas, įskaitant draudimo nematerialiųjų turto Skolos vertybiniai popieriai	5.584	170.570	99.065	372.119	3.143.692	4.473.479	5.861.991		755.072	755.072
Nuosavybės vertybiniai popieriai Paskolos ir gautinos sumos, įskaitant draudimo gautinas sumas	6.894	13.719			605.184			17.197.394	39.076	664.873
Iš anksto sumokėtas pelno mokestis Atidėtojo pelno mokesčio turtas										0
Perdraudimo turtas Pinigai ir pinigų ekvivalentai	13	961	3.107	13.988	417	563	3.821	5.065	5.148	27.935
	1.039.828								0	1.039.828
Iš viso turto	1.052.319	185.250	102.172	386.107	3.749.293	4.474.042	5.865.812	5.065	18.077.756	33.897.816

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

	iki 1 mėn.	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 m.	3-5 m.	5-10 m.	Daugiau kaip 10 metų	Neapibrėžti terminai	Iš viso
Kapitalas ir rezervai										
Draudimo įsipareigojimai	344.198	147.220	98.856	538.477	1.205.460	1.097.312	5.093.468	16.883.554	7.875.095	7.875.095
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	141.151	108.751	61.889	21.251	0	0	0	0	139.466	25.515.118
Pelno mokesčio įsipareigojimai			35.095							472.508
Iš viso įsipareigojimų	485.349	255.971	195.840	559.728	1.205.460	1.097.312	5.093.468	16.883.554	8.121.134	33.897.816

Likvidumo rizika	566.970	-70.721	-93.668	-173.621	2.543.833	3.376.730	772.344	-16.878.489	9.956.622	-
-------------------------	---------	---------	---------	----------	-----------	-----------	---------	-------------	-----------	---

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

3.6. KAPITALO PAKANKAMUMO VALDYMAS

Įmonė nuolat turi užtikrinti, kad tinkamos nuosavos lėšos būtų didesnės už mokumo kapitalo reikalavimą, kas leistų Įmonei padengti galimus nuostolius ir pagrįstai užtikrinti draudėjams ir naudos gavėjams, kad jiems mokėtinos sumos bus išmokėtos.

Mokumo kapitalo reikalavimas bei nuosavos lėšos yra apskaičiuojami kas ketvirtį. Šie dydžiai yra nuolat stebimi ir esant požymiams, kad jų dydžiai gali pasikeisti, daromi apskaičiavimai, siekiant nustatyti koks yra galimas šių dydžių pokytis ir ar jis yra reikšmingas.

Įmonė yra nustačiusi „rizikos apetito“, lygį, kurį Įmonė laiko priimtina, t. y. kiek kartų nuosavos lėšos turi būti didesnės už mokumo kapitalo reikalavimą ir minimalų kapitalo reikalavimą. Tokiu būdu yra užtikrinama, kad nuosavos lėšos lyginant su mokumo bei minimaliu kapitalo reikalavimu visuomet būtų didesnės, negu tai kiek yra reikalaujama pagal Mokumas II direktyvą.

Įmonės nuosavų lėšų palyginimas su mokumo kapitalo reikalavimu bei bendras Įmonės mokumo koeficientas, apskaičiuotų pagal Mokumas II reikalavimus, 2016 m. ir 2017 m. pabaigoms:

	2017.12.31	2016.12.31
Tinkamos nuosavos lėšos (EUR)	8.197254	8.023.470
Mokumo kapitalo reikalavimas (EUR)	4.711.579	5.138.108
Mokumo koeficientas (kartai)	1,74	1,56

Įmonė kas metus rengia savo rizikos ir mokumo vertinimą, atsižvelgiant į Įmonės pobūdį, mastą ir sudėtingumą, 3 (trims) metams į priekį, tokiu būdu yra užtikrinama, kad Įmonė užtikrins nuosavų lėšų atitikimą mokumo kapitalo reikalavimui ir minimaliam kapitalo reikalavimui 3 (trejus) ateinančius metus bei bus užtikrinta nuolatinė atitiktis techninių atidėjinių reikalavimams.

Įmonė kas ketvirtį stebi savo rizikos ir mokumo vertinimo metu nustatytus rizikos lygius, prognozuotus rizikų kapitalo reikalavimų dydžius bei bendrą Įmonės mokumą, lygina juos su faktiniais skaičiais. Palyginimo metu nustatoma, ar bendras Įmonės rizikos lygis bei atskirų rizikų lygiai nepasikeitė ir ar jie yra priimtini.

3.7. TIKROSIOS VERTĖS NUSTATYMAS

Visas turtas ir įsipareigojimai yra vertinami ir finansinėse ataskaitose pateikiami tikrąja verte pagal tikrosios vertės hierarchijos lygius. Pagal pradinis duomenis, skirtus nustatyti tikrąją vertę, turtas ir įsipareigojimai, kuriems nustatoma vertė, yra skirstomi į šiuos lygius:

1 lygis - tokių pačių turto vienetų arba įsipareigojimų kotiruojamas (nekoreguotos) kainos aktyviose rinkose, kurios yra prieinamos vertinimo dieną. Šis lygis apima į vertybinių popierių biržų sąrašus įtrauktus nuosavybės vertybinius popierius ir skolos priemones, kuriomis prekiaujama biržose.

2 lygis - kiti tiesiogiai arba netiesiogiai stebimi duomenys apie turtą arba įsipareigojimus, išskyrus kotiruojamas kainas, kurios priskiriamos 1 lygiui. 2 lygio duomenys apima:

- panašaus turto arba įsipareigojimų kotiruojamas kainas aktyviose rinkose;
- panašaus ar tokio paties turto arba įsipareigojimų kotiruojamas kainas neaktyviose rinkose;
- kitus stebimus duomenis apie turtą arba įsipareigojimus, išskyrus kotiruojamas kainas;
- rinka grindžiamus duomenis.

Finansiniai įsipareigojimai, vertinami tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais (susieti su investiciniais vienetais), taip pat priskiriami 2 lygiui, nes jų vertė tiesiogiai nustatoma pagal susijusio turto, kuriuo prekiaujama aktyviojoje rinkoje ir kurio vertė nustatoma pagal kotiruojamas kainas rinkoje (priskirtas 1 lygiui), vertę.

3 lygis – duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, kurie nepagrįsti stebimais rinkos duomenimis (nestebeimi duomenys). Nustatant tikrąją vertę nestebeimi duomenys naudojami tiek, kiek trūksta svarbių stebimų duomenų, todėl jie gali būti naudojami tokiose situacijose, kai turto arba įsipareigojimų rinkos aktyvumas vertinimo dieną yra menkas arba rinka yra neaktyvi. Tačiau tikrosios vertės nustatymo tikslas yra tas pats, t.y. nustatyti galutinę kainą turtą arba įsipareigojimus turinčiam rinkos dalyviui vertinimo dieną. Todėl nestebeimi duomenys turi atitikti prielaidas, kuriomis rinkos dalyviai remiasi įkainodami turtą arba įsipareigojimus.

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

Žemiau pateiktoje lentelėje pateikiama finansinių instrumentų, kurie finansinės būklės ataskaitoje pateikiami tikrąja verte, analizė, grupuojant finansinius instrumentus į lygius nuo 1-ojo iki 3-ojo priklausomai nuo to, kiek tiksliai gali būti nustatyta jų tikroji vertė:

	2017.12.31			
	<u>1 lygis</u>	<u>2 lygis</u>	<u>3 lygis</u>	<u>Iš viso</u>
Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną arba nuostolius	30.891.103	-	-	30.891.103
Investicijų sutartys, vertinamos tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais	206.700	-	-	206.700
	2016.12.31			
	<u>1 lygis</u>	<u>2 lygis</u>	<u>3 lygis</u>	<u>Iš viso</u>
Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną arba nuostolius	31.323.894	-	-	31.323.894

4. ILGALAIKIS MATERIALUSIS TURTA

	Transporto priemonės	Biuro įranga	Iš viso
2016 m. sausio 1 d.			
Įsigijimo savikaina	139.932	136.103	276.035
Sukauptas nusidėvėjimas	-113.862	-111.190	-225.052
Likutinė vertė	26.070	24.913	50.983
2016 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai			
Likutinė vertė laikotarpio pradžioje	26.070	24.913	50.983
Įsigytas turtas	50.454	2977	53.431
Perleistas, nurašytas turtas	-28.262	-11.262	-39.524
Apskaičiuotas nusidėvėjimas (21 pastaba)	-13.085	-6.399	-19.484
Perleisto, nurašyto turto nusidėvėjimas	25.435	10.225	35.660
Likutinė vertė laikotarpio pabaigoje	60.612	20.454	81.066
2017 m. sausio 1 d.			
Įsigijimo savikaina	162.124	127.818	289.942
Sukauptas nusidėvėjimas	-101.512	-107.364	-208.876
Likutinė vertė	60.612	20.454	81.066
2017 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai			
Likutinė vertė laikotarpio pradžioje	60.612	20.454	81.066
Įsigytas turtas	42.000	10.079	52.079
Perleistas, nurašytas turtas	-14.131	-7.503	-21.634
Apskaičiuotas nusidėvėjimas (21 pastaba)	-11.822	-5.220	-17.042
Perleisto, nurašyto turto nusidėvėjimas	12.718	6.778	19.496
Likutinė vertė laikotarpio pabaigoje	89.377	24.588	113.965
2017 m. gruodžio 31 d.			
Įsigijimo savikaina	189.993	130.394	320.387
Sukaupta amortizacija	-100.616	-105.806	-206.422
Likutinė vertė	89.377	24.588	113.965

Nusidėvėjimo sąnaudos yra apskaitytos „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje (20 pastaba).

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

5. NEMATERIALUS TURTAS IR ATIDĖTOSIOS ĮSIGIJIMO SĄNAUDOS

	Programinė įranga	Atidėtos įsigijimo sąnaudos	Iš viso
2016 m. sausio 1 d.			
Įsigijimo savikaina	191.759	586.047	777.806
Sukaupta amortizacija	-152.784		-152.784
Likutinė vertė	38.975	586.047	625.022
2016 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai			
Likutinė vertė laikotarpio pradžioje	38.975	586.047	625.022
Įsigytas turtas	100.184		100.184
Nurašytas turtas	-55.702		-55.702
Apskaičiuota amortizacija (21 pastaba)	-27.457	57.323	29.866
Amortizacijos nurašymas	55.702		55.702
Likutinė vertė laikotarpio pabaigoje	111.702	643.370	755.072
2017 m. sausio 1 d.			
Įsigijimo savikaina	236.241	643.370	879.611
Sukaupta amortizacija	-124.539		-124.539
Likutinė vertė	111.702	643.370	755.072
2017 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai			
Likutinė vertė laikotarpio pradžioje	111.702	643.370	755.072
Įsigytas turtas	42.738		42.738
Nurašytas turtas	-38.202		-38.202
Apskaičiuota amortizacija (21 pastaba)	-51.491	-59.367	-110.858
Amortizacijos nurašymas	38.202		38.202
Likutinė vertė laikotarpio pabaigoje	102.949	584.003	686.952
2017 m. gruodžio 31 d.			
Įsigijimo savikaina	240.777	584.003	824.780
Sukaupta amortizacija	-137.828		-137.828
Likutinė vertė	102.949	584.003	686.952

Atidėtosios įsigijimo sąnaudos lentelėje yra atvaizduojamos likutine (balansine) verte, nes Įmonės apskaitos programoje duomenys tvarkomi likutinės vertės principu.

Programinės įrangos amortizacijos sąnaudos yra apskaitytos „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje, atidėtųjų įsigijimo sąnaudų amortizacija pateikta „draudimo sutarčių sudarymo sąnaudų“ straipsnyje.

6. PERDRAUDIMO TURTAS

	2017.12.31	2016.12.31
Perdraudimo turtas	48.048	27.935
Iš viso	48.048	27.935

Perdraudimui tenkanti draudimo įsipareigojimų dalis apima obligatorinę ir fakultatyvinę sutartį su SCOR Global life SE.

Visas perdraudimo turtas priskiriamas trumpalaikiam turtui.

2017 ir 2016 m. iš perdraudikų gautinos sumos, susijusios su Bendrovei mokėtiniais komisiniais mokesčiais apskaitytos paskolų ir gautinų sumų, įskaitant draudimo veiklos gautinas sumas, straipsnyje (8 pastaba).

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

7. FINANSINIS TURTAS

	2017.12.31	2016.12.31
Finansinis turtas, vertinamas tikraja verte per pelną ar nuostolius:		
- Prekybiniai vertybiniai popieriai, įtraukti į vertybinių popierių biržų sąrašus		
vyriausybių obligacijos	7.500.675	8.958.260
įmonių obligacijos	5.333.073	5.168.240
- Prekybiniai vertybiniai popieriai, neįtraukti į vertybinių popierių biržų sąrašus		
nuosavybės vertybiniai popieriai	18.057.355	17.197.394
Finansinis turtas, laikomas iki išpirkimo termino*	-	-
	<u>30.891.103</u>	<u>31.323.894</u>

Į vertybinių popierių biržų sąrašus neįtraukti nuosavybės vertybiniai popieriai ya investicijos į kolektyvinio investavimo subjektų vienetų fondus, kuriais neprekiuojama vertybinių popierių biržose.

*2015 m. buvo gauta informacija, kad Banka Srpske susidūrė su mokėjimo problemomis, kurioms spręsti priežiūrinė institucija paskyrė laikinąjį administratorių, kuris perėmė banko valdymą. Atsižvelgiant į tai, Įmonė suformavo turimoms šio banko obligacijoms 100 proc. nominalios obligacijų vertės atidėjinius, kurie sudaro 1.008.919 EUR.

Per metus pasibaigusius 2017 m. gruodžio 31 d. finansinio turto, vertinamo tikraja verte per pelną ar nuostolius, judėjimą sudarė:

	Vyriausybių obligacijos	Įmonių obligacijos	Nuosavybės vertybiniai popieriai	Iš viso
Įsigijimo vertė				
2016 m. sausio 1 d.	7.662.748	6.431.252	12.528.355	26.622.355
Įsigijimai	4.968.804	678.000	3.335.816	8.982.620
parduotas, perleistas ir išpirktas turtas	-4.366.328	-1.155.226	-2.299.417	-7.820.971
valiutos kurso pasikeitimo įtaka	3.495	-12.592	220.021	210.924
2016 m. gruodžio 31 d.	8.268.719	5.941.434	13.784.775	27.994.928
Perkainojimas ir vertės sumažėjimas				
2016 m. sausio 1 d.	300.504	-1.052.452	2.519.880	1.767.932
vertės padidėjimas	1.234.315	634.776	2.813.351	4.682.442
vertės sumažėjimas	-736.109	-417.505	-1.547.134	-2.700.748
parduotas, perleistas ir išpirktas turtas	-109.169	61.987	-373.478	-420.660
2016 m. gruodžio 31 d.	689.541	-773.194	3.412.619	3.328.966
Įsigijimo vertė				
2017 m. sausio 1 d.	8.268.719	5.941.434	13.784.775	27.994.928
Įsigijimai	478.000	2.435.000	8.986.716	11.899.716
parduotas, perleistas ir išpirktas turtas	-1.932.379	-2.352.167	-7.259.395	-11.543.941
valiutos kurso pasikeitimo įtaka	-23.202	-13.466	-609.904	-646.572
perrašymai iš vieno straipsnio į kitą	-22.289	-	3.624	-18.665
2017 m. gruodžio 31 d.	6.768.849	6.010.801	14.905.816	27.685.466
Perkainojimas ir vertės sumažėjimas				
2017 m. sausio 31 d.	689.541	-773.194	3.412.619	3.328.966
vertės padidėjimas	563.633	449.078	2.187.898	3.200.609
vertės sumažėjimas	-379.950	-266.429	-891.769	-1.538.148
parduotas, perleistas ir išpirktas turtas	-163.687	-87.183	-1.553.585	-1.804.455
perrašymai iš vieno straipsnio į kitą	22.289	-	-3.624	18.665
2017 m. gruodžio 31 d.	731.826	-677.728	3.151.539	3.205.637
Likutinė vertė				
2015 m. gruodžio 31 d.	7.963.252	5.378.800	15.048.235	28.390.287
2016 m. gruodžio 31 d.	8.958.260	5.168.240	17.197.394	31.323.894
2017 m. gruodžio 31 d.	7.500.675	5.333.073	18.057.355	30.891.103

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

8. PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS, ĮSKAITANT DRAUDIMO VEIKLOS GAUTINAS SUMAS

	2017.12.31	2016.12.31
Draudimo gautinos sumos		
iš draudėjų	8.073	5.873
iš tarpininkų	20.715	26.623
abejotinos gautinos sumos iš tarpininkų	-16.372	-20.134
iš perdraudikų	5.520	13.718
Kitos gautinos sumos		
terminuotieji indėliai	1.011.217	605.183
išankstinis mokėjimas	28.541	24.028
sukauptos pajamos ir ateinančių laikotarpių sąnaudos	8.928	9.579
kitos sumos	1.045	3
Iš viso	1.067.667	664.873

2017 m. vidutinė palūkanų norma taikyta terminuotiems indėliams buvo 0,17% (2016 m. – 0,63%). Kitoms gautinoms sumoms palūkanų normos netaikomos.

Įmonė iš tarpininkų gautinoms sumoms apskaičiavo vertės sumažėjimą (skolos pradelsimas sudaro virš 180 dienų), kurį apskaitė „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje. Nominali iš tarpininkų gautinų sumų vertė 2017 m. gruodžio 31 d. sudaro 20.715 EUR (2016 m. gruodžio 31 d. – 26.623 EUR).

Per 2017 m. ir 2016 metus Įmonė pripažino 0 Eur vertės sumažėjimo nuostolių kitoms gautinoms sumoms.

Gautinos sumos nėra įkeistos turtu. Pradelstos, bet nenuvertėjusios draudimo gautinos sumos yra nereikšmingos, todėl jos nėra atskleidžiamos toliau.

9. PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI

Pinigus ir pinigų ekvivalentus sudarė:

	2017.12.31	2016.12.31
Pinigai bankų sąskaitose	2.890.325	1.039.828
Iš viso	2.890.325	1.039.828

2017 m. ir 2016 m. lėšų banko sąskaitose palūkanų norma buvo apie 0 procentų.

10. ĮSTATINIS KAPITALAS

2017 m. ir 2016 m. Įmonės akcininkas (vadovaujanti ir patronuojanti įmonė) buvo AB Šiaulių bankas“ (įmonės kodas – 112025254, adresas – Tilžės g. 149, Šiauliai).

	Išleistų akcijų skaičius	Paprastosios akcijos	Iš viso
2017.12.31	14.010	4.057.576	4.057.576
2016.12.31	14.010	4.057.576	4.057.576

Paprastosios akcijos

Pagal galiojantį Draudimo įstatymą draudimo įmonės minimalus įstatinis kapitalas turi būti ne mažesnis kaip 1.000.000 EUR. Įregistruotą akcinį kapitalą 2017 m. ir 2016 m. gruodžio 31 d. sudarė 14.010 paprastųjų akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė 289.62 EUR. Visos išleistos akcijos yra visiškai apmokėtos. Yra viena paprastųjų akcijų kategorija. Visos išleistos akcijos suteikia vienodas balsavimo teises.

Privalomasis rezervas

Įstatymo numatytas privalomasis rezervas sudaromas pagal Lietuvos Respublikos Akcinių bendrovių įstatymą, 5 proc. metiniai pervedimai nuo grynojo pelno atliekami tol, kol rezervas pasiekia 10 proc. įstatinio kapitalo. Šis rezervas yra nepaskirstytinas ir naudojamas tik nuostolių mažinimui.

2017 m. gruodžio 31 d. privalomasis rezervas sudaro 386.178 EUR, per 2017 m. į rezervą buvo pervesta 106.225 EUR (2016 m. į rezervą metinių pervedimų nebuvo).

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

11. DRAUDIMO ĮSIPAREIGOJIMAI IR PERDRAUDIMO TURTAS

	2017.12.31	2016.12.31
Bendra vertė		
Trumpalaikės draudimo sutartys:		
Numatomų išmokėjimų atidėjiny pasgal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	-	-
Numatomų išmokėjimų atidėjiny pasgal įvykusius, bet nepraneštus įvykius	-	-
Neuždirbtų įmokų atidėjiny	626	314
Ilgalaikės draudimo sutartys:		
Numatomų išmokėjimų atidėjiny pasgal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	142.351	88.183
Numatomų išmokėjimų atidėjiny pasgal įvykusius, bet nepraneštus įvykius	73.769	106.545
Perkeltų įmokų techninis atidėjiny	15.203	15.110
Gyvybės draudimo matematinis atidėjiny	7.039.886	6.372.843
Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny	19.753.135	18.932.123
Iš viso bendra draudimo įsipareigojimų vertė	27.024.970	25.515.118
Iš perdraudikų atgautina suma		
Trumpalaikės draudimo sutartys:		
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pasgal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	-	-
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pasgal įvykusius, bet nepraneštus įvykius	-	-
Perkeltų įmokų techninis atidėjiny	-	-
Ilgalaikės draudimo sutartys:		
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pasgal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	19.558	-
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pasgal įvykusius, bet nepraneštus įvykius	-	-
Perkeltų įmokų techninis atidėjiny	18.782	18.024
Gyvybės draudimo matematinis techninis atidėjiny	9.708	9.911
Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny	-	-
Investicijų sutartys:		
Finansinių įsipareigojimų techninis atidėjiny	-	-
Iš viso perdraudimui tenkanti gautina suma	48.048	27.935
Grynoji vertė		
Trumpalaikės draudimo sutartys:		
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pasgal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	-	-
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pasgal įvykusius, bet nepraneštus įvykius	-	-
Perkeltų įmokų techninis atidėjiny	626	314
Ilgalaikės draudimo sutartys:		
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pasgal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	122.793	88.183
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pasgal įvykusius, bet nepraneštus įvykius	73.769	106.545
Perkeltų įmokų techninis atidėjiny	-3.579	-2.914
Gyvybės draudimo matematinis techninis atidėjiny	7.030.178	6.362.932
Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjui, atidėjiny	19.753.135	18.932.123
Iš viso grynoji draudimo įsipareigojimų vertė	26.976.922	25.487.183

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

11. DRAUDIMO ĮSIPAREIGOJIMAI IR PERDRAUDIMO TURTAS (TĘSINYS)

a) Numatomų išmokėjimų atidėjiny

	2017		
	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	88.183	-	88.183
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal įvykčius, bet nepraneštus įvykius	106.545	-	106.545
Metų pradžioje	<u>194.728</u>	<u>-</u>	<u>194.728</u>
Pinigai sumokėti už per metus atlygintinas žalas	-2.969.943	-	-2.969.943
Įsipareigojimų pasikeitimas: dėl įvykčių ir praneštų žalų einamaisiais metais	2.985.344	-	2.985.344
dėl įvykčių ankstesniais laikotarpiais žalų	5.989	-	5.989
Metų pabaigoje	216.120	-	216.120
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	142.351	19.558	122.793
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal įvykčius, bet nepraneštus įvykius	73.769	-	73.769
Iš viso metų pabaigoje	<u>216.120</u>	<u>19.558</u>	<u>196.562</u>
		2016	
	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	55.621	-	55.621
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal įvykčius, bet nepraneštus įvykius	136.104	-	136.104
Metų pradžioje	<u>191.725</u>	<u>-</u>	<u>191.725</u>
Pinigai sumokėti už per metus atlygintinas žalas	-2.306.301	-	-2.306.301
Įsipareigojimų pasikeitimas dėl įvykčių ir praneštų žalų einamaisiais metais	2.416.385	-	2.416.385
dėl įvykčių ankstesniais laikotarpiais žalų	-107.081	-	-107.081
Metų pabaigoje	194.728	-	194.728
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal praneštus, bet neapmokėtus įvykius	88.183	-	88.183
Numatomų išmokėjimų techninis atidėjiny pagal įvykčius, bet nepraneštus įvykius	106.545	-	106.545
Iš viso metų pabaigoje	<u>194.728</u>	<u>-</u>	<u>194.728</u>

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

b) Perkeltų įmokų techninis atidėjiny

	2017		
	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
Metų pradžioje	15.424	18.024	-2.600
Padidėjimas per metus	1.831	3.228	-1.397
Sumažėjimas per metus	-1.426	-2.470	1.044
Iš viso metų pabaigoje	15.829	18.782	-2.953

	2016		
	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
Metų pradžioje	13.743	15.609	-1.866
Padidėjimas per metus	2.527	4.168	-1.641
Sumažėjimas per metus	-846	-1.753	907
Iš viso metų pabaigoje	15.424	18.024	-2.600

c) Gyvybės draudimo matematinis techninis atidėjiny

	2017		
	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
Metų pradžioje	6.372.843	9.911	6.362.932
Uždirbtos įmokos	1.514.246	644	1.513.602
Įsipareigojimai, panaikinti atlikus mokėjimus mirties ar kitų nutraukimų atveju per metus	-568.856	-124	-568.732
Kiti pokyčiai per laikotarpį, pripažinti draudimo įsipareigojimų pasikeitimu	-278.346	-723	-277.623
Iš viso metų pabaigoje	7.039.886	9.708	7.030.178

	2016		
	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
Metų pradžioje	6.532.693	10.376	6.522.317
Uždirbtos įmokos	1.527.556	2.351	1.525.205
Įsipareigojimai, panaikinti atlikus mokėjimus mirties ar kitų nutraukimų atveju per metus	-461.459	0	-461.459
Kiti pokyčiai per laikotarpį, pripažinti draudimo įsipareigojimų pasikeitimu	-1.225.947	-2.816	-1.223.131
Iš viso metų pabaigoje	6.372.843	9.911	6.362.932

d) Gyvybės draudimo, kai investavimo rizika tenka draudėjai, techninis atidėjiny

	2017	2016
gruodžio 31 d.		
Metų pradžioje	18.932.123	16.793.036
Uždirbtos įmokos	3.844.542	3.749.988
Išmokos dėl mirties, draudimo sutarties termino pabaigos	-2.021.477	-1.402.857
Investicinės pajamos	643.747	1.481.458
Atskaityti mokesčiai	-1.645.799	-1.689.502
Iš viso metų pabaigoje	19.753.135	18.932.123

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

DRAUDIMO IŠMOKŲ VYSTYMOSI LENTELĖ

Draudimo išmokų vystymasis parodo įmonės gebėjimą prognozuoti bendrą išmokų vertę.

Įmonės dešimties metų draudimo išmokų vystymasis 2017 m. gruodžio 31 d.:

Draudimo išmokos (EUR)	<=2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Iš viso
Datai											
<=2008	1.391.960										
2009		110.832	717.716								
2010		16.434	105.348	1.038.017							
2011		8.721	1.508	122.185	1.270.662						
2012		5.734	463	6.791	114.131	1.864.014					
2013		7.304	885	1.342	10.739	132.441	1.954.845				
2014		1.981	0	2.500	3.227	5.603	2.145.852	2.006.671			
2015		0	0	2.050	865	1.532	1.401	116.834	2.182.886		
2016		0	0	0	145	1.230	87	10.685	2.182.886		
2017		0	0	0	0	90	3.273	4.859	177.640	2.930.341	3.116.202

Numatomų išmokėjimų atidėjiny (EUR)

Datai	<=2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Iš viso
<=2008	417.242										
2009		3.734	163.452								
2010		3.734	2.986	189.417							
2011		4.390	9.431	22.380	185.854						
2012		3.068	1.438	4.614	50.695	261.712					
2013		1.870	88	4.704	2.823	28.651	289.824				
2014		1.149	88	3.314	2.780	35.958	43.129	255.826			
2015		1.149	88	1.264	2.029	1.595	990	161.247	182.637		
2016		1.091	88	1.264	465	365	4.082	3.747	10.275	195.908	216.120
2017		1.091	88	1.264	465	365	3.792	1.883	10.275	195.908	216.120

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGIUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

Bendras išpareigojimas (EUR)		2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Iš viso
Datai	<=2008										
	<=2008	1.809.202									
	2009	1.506.526	881.168								
	2010	1.522.960	826.050	1.227.433							
	2011	1.532.337	834.003	1.182.582	1.456.516						
	2012	1.536.749	826.474	1.171.608	1.435.489	2.125.726					
	2013	1.542.855	826.008	1.173.039	1.398.357	2.025.106	2.244.669				
	2014	1.544.115	826.008	1.174.149	1.401.540	2.038.016	2.146.541	2.401.678			
	2015	1.544.115	826.008	1.174.149	1.401.653	2.005.186	2.105.803	2.276.761	2.167.918		
	2016	1.544.057	826.008	1.174.149	1.400.234	2.005.186	2.277.452	2.121.451	2.365.523		
	2017	1.544.057	826.008	1.174.149	1.400.234	2.005.186	2.280.436	2.124.446	2.370.800	3.126.249	3.332.323
Vystymosi rezultatas		265.145	55.159	53.284	120.540	138.689	121.243	43.472	-5.278		848.538
2016 m. ir 2017 m. pokytis		0	0	0	0	-90	-2.983	-2.995	-5.278		-11.345

**Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS**

**AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGIUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.**

Įmonės dešimties metų draudimo išmokų vystymasis, atskaičius perdraudikų dalį, 2017 m. gruodžio 31 d.

**Draudimo išmokos, atskaičius perdraudikų dalį
(EUR)**

Datai	<=2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Iš viso
<=2008	1.375.669										
2009	109.384	714.820									
2010	16.434	105.348	1.038.017								
2011	8.721	1.508	120.737	1.268.903							
2012	5.734	463	6.791	114.131	1.856.774						
2013	7.304	885	1.342	10.739	125.201	1.954.845					
2014	1.981	0	2.500	3.227	5.603	148.567	2.145.852				
2015	0	0	2.050	865	1.532	1.401	109.313	2.006.671			
2016	0	0	0	145	1.230	87	10.685	111.034	2.182.886		
2017	0	0	0	0	0	90	3.273	4.859	177.640	2.930.341	3.116.202

Numatomų išmokėjimų atidėjiny, atskaičius perdraudikų dalį (EUR)

Datai	<=2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Iš viso
<=2008	406.743										
2009	3.734	163.452									
2010	3.734	2.986	189.417								
2011	4.390	9.431	22.380	178.613							
2012	3.068	1.438	4.614	50.695	261.712						
2013	1.870	88	4.704	2.823	28.651	289.824					
2014	1.149	88	3.314	2.780	35.958	43.129	248.305				
2015	1.149	88	1.264	2.029	1.595	990	14.075	161.247			
2016	1.091	88	1.264	465	365	990	4.082	3.747	182.637		
2017	1.091	88	1.264	465	365	990	3.792	1.883	10.275	176.350	196.562

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGIUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

Datai	<=2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Iš viso
Bendras įsipareigojimas, atskaičius perdraudikų dalį (EUR)											
<=2008	1.782.412										
2009		1.488.787	878.271								
2010		1.505.221	823.154	1.227.433							
2011		1.514.597	831.107	1.181.134	1.447.516						
2012		1.519.010	823.578	1.170.160	1.433.730	2.118.486					
2013		1.525.116	823.112	1.171.591	1.396.597	2.010.625	2.244.669				
2014		1.526.375	823.112	1.172.701	1.399.780	2.023.535	2.146.541	2.394.158			
2015		1.526.375	823.112	1.172.701	1.399.894	1.990.705	2.105.803	2.269.240	2.167.918		
2016		1.526.317	823.112	1.172.701	1.398.475	1.990.705	1.990.705	2.121.451	2.365.523		
2017		1.526.317	823.112	1.172.701	1.398.475	1.990.705	2.272.915	2.124.446	2.370.800	3.106.691	3.312.764
Vystymosi rezultatas, atskaičius perdraudikų dalį	256.094	55.159	54.732	49.042	127.781	138.689	121.243	43.472	-5.278	840.935	
2016 m. ir 2017 m. pokytis	0	0	0	0	0	-90	-2.983	-2.995	-5.278	-11.345	

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

12. INVESTICIJŲ SUTARTYS, VERTINAMOS TIKRAJA VERTE, KURIOS PASIKEITIMAI PRIPAŽĪSTAMI PELNU AR NUOSTOLIAIS

	2017	2016
gruodžio 31 d.		
Metų pradžioje	-	-
Uždirbtos įmokos	242.605	-
Išmokos dėl mirties, draudimo sutarties termino pabaigos	-8.945	-
Investicinės pajamos	5.398	-
Atskaityti mokesčiai	-32.359	-
Iš viso metų pabaigoje	206.700	-

13. PREKYBOS IR KITOS MOKĖTINOS SUMOS

	2017.12.31	2016.12.31
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	144.003	115.115
Draudėjai	70.045	78.042
Sukauptos sąnaudos	59.775	145.521
Susijusioms šalims mokėtinos sumos	15.516	74.048
Socialinio draudimo įmokos ir kiti mokėtini mokesčiai	15.790	22.981
Prekybos mokėtinos sumos	25.453	22.265
Perdraudikai	11.435	12.097
Tarpininkai	3.778	2.439
Iš viso	345.775	472.508

14. ATIDĖTASIS PELNO MOKESTIS

	2017.12.31	2016.12.31
Atidėtojo pelno mokesčio turtas, kuris bus atgautas daugiau kaip po 12 mėn.	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio turtas, kuris bus atgautas per 12 mėn.	4.497	5.148
	4.497	5.148
	2017.12.31	2016.12.31
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai, kurie bus realizuoti daugiau kaip po 12 mėn.	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai, kurie bus realizuoti per 12 mėn.	-	-
	4.497	5.148

Grynasis pasikeitimas atidėtojo pelno mokesčio sąskaitoje:

	2017.12.31	2016.12.31
Metų pradžioje	5.148	4.802
Pripažinta bendrųjų pajamų (nuostolių) ataskaitoje	-651	346
Metų pabaigoje	4.497	5.148

Atidėtasias pelno mokestis apskaičiuotas taikant patvirtintą 15 proc. pelno mokesčio tarifą.

Atidėtasias pelno mokestis apskaičiuotas nuo sukauptų sąnaudų laikinųjų skirtumų tarp turto bei įsipareigojimų verčių finansinės atskaitomybės ir mokesčių tikslams.

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

15. GRYNOSIOS DRAUDIMO ĮMOKŲ PAJAMOS

	2017	2016
Trumpalaikės draudimo sutartys		
Pasirašytos įmokos	6.575	551
Perkeltų įmokų techninio atidėjinio pasikeitimas	-312	-278
Ilgalaikės draudimo sutartys		
Pasirašytos įmokos*	6.365.119	6.189.665
Perkeltų įmokų techninio atidėjinio pasikeitimas	-92	-1.403
Investicijų sutartys		
Pasirašytos įmokos	32.359	-
Perkeltų įmokų techninio atidėjinio pasikeitimas	-	-
Įmokų pajamos pagal sudarytas draudimo sutartis	6.403.649	6.188.535

* Pasirašytų įmokų sumoje yra apskaitomos draudimo įmokos pagal performintas draudimo sutartis, kai išperkamoji suma užskaitoma kaip draudimo įmokos naujai draudimo sutarčiai. Per 2017 m. ši suma sudarė 174.647 EUR.

	2017	2016
Trumpalaikės perdraudimo sutartys		
Pasirašytos įmokos	-	-
Perkeltų įmokų techninio atidėjinio pasikeitimas	-	-
Ilgalaikės perdraudimo sutartys		
Pasirašytos įmokos	-29.321	-19.451
Perkeltų įmokų techninio atidėjinio pasikeitimas	758	2.415
Įmokų pajamos, perduotos perdraudikams, pagal sudarytas draudimo sutartis	-28.563	-17.036
Grynosios įmokų pajamos pagal sudarytas draudimo sutartis	6.375.086	6.177.499

16. GRYNASIS REALIZUOTAS PELNAS/(NUOSTOLIS) DĖL FINANSINIO TURTO

	2017	2016
Realizuotas nuostolis dėl finansinio turto, vertinamo tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais		
Skolos vertybiniai popieriai	-2.196	-29.088
Nuosavybės vertybiniai popieriai	-20.397	-11.782
Iš viso	-22.593	-40.870

17. GRYNASIS TIKROSIOS VERTĖS PASIKEITIMO PELNAS/(NUOSTOLIAI) DĖL TURTO, VERTINAMO TIKRĄJA VERTE, KURIOS PASIKEITIMAI PRIPAŽIŪSTAMI PELNU AR NUOSTOLIAIS

	2017	2016
Grynasis tikrosios vertės pelnas dėl finansinio turto, vertinamo tikrąja verte, kurios pasikeitimai pripažįstami pelnu ar nuostoliais		
Skolos vertybiniai popieriai	484.441	557.071
Nuosavybės vertybiniai popieriai	686.191	1.522.656
Iš viso	1.170.632	2.079.727

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

18. DRAUDIMO ĮSIPAREIGOJIMŲ PASIKEITIMAI

Draudimo įsipareigojimų bendra apskaitoma balanso draudimo įsipareigojimų straipsnyje, o perdraudikų dalis nurodyta balanso perdraudimo turto straipsnyje. Perskaičiavimai atspindi koregavimus dėl 2016 m. pasikeitusios draudimo atidėjinių skaičiavimo metodikos

Gyvybės draudimo matematinis techninis atidėjiny

	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
2016 m. sausio 1 d.	6.532.693	-10.376	6.522.317
Pasikeitimas per metus	1.066.097	465	1.066.562
Perskaičiavimo koregavimas	-1.225.947	-	-1.225.947
2016 m. gruodžio 31 d.	6.372.843	-9.911	6.362.932
Pasikeitimas per metus	667.043	203	667.246
Perskaičiavimo koregavimas	-	-	-
2017 m. gruodžio 31	7.039.886	-9.708	7.030.178

Kiti techniniai atidėjiniai

	Bendra vertė	Perdraudikų dalis	Grynoji vertė
2016 m. sausio 1 d.	16.793.036	-	16.793.036
Pasikeitimas per metus	2.139.087	-	2.139.087
2016 m. gruodžio 31 d.	18.932.123	-	18.932.123
Pasikeitimas per metus	821.012	-	821.012
Perskaičiavimo koregavimas	-	-	-
2017 m. gruodžio 31	19.753.135	-	19.753.135

19. DRAUDIMO IŠMOKŲ ŠANAUDOS

	2017	2016
Trumpalaikės draudimo sutartys		
Išmokos ligos, traumų, mirties atveju	2.000	1.260
Įsipareigojimų pasikeitimas	-	-219
Ilgalaikės draudimo sutartys		
Išmokos ligos, traumų, mirties atveju, suėjus terminui, išankstinio nutraukimo atveju	3.114.203	2.305.689
Įsipareigojimų pasikeitimas	21.392	3.221
Iš viso išmokų draudėjams	3.137.595	2.309.952

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

	2017	2016
Trumpalaikės draudimo sutartys		
Išmokos ligos, traumų, mirties atveju	-	-
Įsipareigojimų pasikeitimas	-	-
Ilgalaikės draudimo sutartys		
Išmokos ligos, traumų, mirties atveju, suėjus terminui, išankstinio nutraukimo atveju	-	-
Įsipareigojimų pasikeitimas	-19.558	-
Draudimo išmokos, atgautinos iš perdraudikų	-19.558	-
Iš viso grynųjų išmokų draudėjams	3.118.037	2.309.952

20. KITOS SĄNAUDOS PAGAL PASKIRTĮ

Draudimo sutarčių sudarymo sąnaudos:

	2017	2016
Draudimo sutarčių sudarymui patirtos sąnaudos, įtrauktos į išlaidas per metus	717.016	870.174
Atidėtųjų įsigijimo sąnaudų amortizacija	59.367	-57.323
Iš viso	776.383	812.851

Rinkodaros ir administracinės sąnaudos:

	2017	2016
Rinkodaros ir administracinės sąnaudos	847.976	758.948
Nusidėvėjimas (4 pastaba)	17.042	19.484
Nematerialiojo turto amortizacija (5 pastaba)	51.491	27.457
Iš viso	916.509	805.889

21. SĄNAUDOS PAGAL JŲ POBŪDĮ

	2017	2016
Prekių ir paslaugų pirkimai*	903.279	899.855
Išmokų darbuotojams sąnaudos (22 pastaba)	748.990	678.720
Patalpų nuoma	109.217	123.234
Nusidėvėjimas ir amortizacija (4, 5 pastaba)	68.533	46.941
Programinės įrangos sąnaudos	15.284	6.995
Kitos sąnaudos	8.180	5.219
Iš viso	1.853.483	1.760.964

* toliau pateikiamos visos paslaugos, kurias audito įmonė suteikė įmonei per 2017 m:

Finansinių ataskaitų audito paslaugos pagal sutartis	13.000
Užtikrinimo ir kitų susijusių paslaugų sąnaudos	-
Konsultacijų mokesčių klausimais sąnaudos	-
Kitų paslaugų sąnaudos	230
Iš viso	13.230

22. IŠMOKOS DARBUOTOJAMS

	2017	2016
Darbo užmokesčio sąnaudos	565.908	508.126
Socialinio draudimo įmokos	185.240	164.083
Atostogų/pensijų rezervas	-2.158	6.511
	748.990	678.720

Darbuotojų skaičius (metų pabaigoje)	38	34
--------------------------------------	----	----

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

23. FINANSINĖS VEIKLOS PAJAMOS/(SĄNAUDOS)

	2017	2016
Sandorių užsienio valiuta grynosios pajamos (sąnaudos)	-	-870
Iš viso	-	-870

24. PELNO MOKESČIO SĄNAUDOS

	2017	2016
Ataskaitinių metų pelno mokestis	23.779	58.033
Atidėtasis pelno mokestis	651	-346
Pelno mokesčio sąnaudos	24.430	57.687

Pelno mokestis skiriasi nuo teorinės sumos, kuri būtų apskaičiuota taikant bazinį pelno mokesčio tarifą, kaip parodyta žemiau:

	2017	2016
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai) prieš mokesčius	1.090.590	2.182.183
Pelno mokesčio sąnaudos (pajamos), apskaičiuotas pagal įstatymų numatytą pelno mokesčio normą (15%)	163.589	327.327
Neapmokestinamos pajamos	-1.211.455	-1.332.160
Apmokestinamojo pelno nemažinančios sąnaudos	1.071.645	1.062.866
Atidėtojo pelno mokesčio turto vertės koregavimas po įvertinimo	651	-346
Pelno mokestis	24.430	57.687

2017 ir 2016 m. atidėtojo pelno mokesčio turtas nebuvo pripažintas nuo atidėjinių, suformuotų dėl Banka Srpske, Banko Snoras ir AB Ūkio bankas iškeltų bankrotų, nes šių sumų įmonė atgauti nesitiki.

25. SANDORIAI SU SUSIJUSIOMIS ŠALIMIS

Visos įmonės akcijos priklauso AB „Šiaulių bankas“.

Susijusiomis su įmone šalimis pripažįstami akcininkai, valdybos nariai, jų artimi giminės ir įmonės, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai per tarpininką kontroliuoja įmonę arba yra kontroliuojamos atskirai ar kartu su kita šalimi, kuri taip pat pripažįstama susijusia šalimi, galiojant sąlygai, kad šis ryšys suteikia galimybę vienai iš šalių kontroliuoti kitą šalį arba daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai, priimant finansinius ir valdymo sprendimus.

2017 m. ir 2016 m. gruodžio 31 d. bei per tada pasibaigusius metus sandoriai su susijusiomis šalimis buvo:

	2017			
	Turtas (EUR)	Įsipareigo- jimai (EUR)	Pajamos (EUR)	Išlaidos (EUR)
Akcininkas	1.032.217	15.516	6.877	988.241
Iš jų:				
terminuotieji indėliai	1.011.217	-	6.823	-
Išankstiniai apmokėjimai	21.000	-	-	-
kitos pajamos	-	-	54	-
skolos	-	3.076	-	-
investicijų valdymo mokesčiai	-	12.440	-	155.796
kitos sąnaudos	-	-	-	32.445
dividendai	-	-	-	800.000
Iš viso	1.032.217	15.516	6.877	988.241

Gyvybės draudimo UAB „BONUM PUBLICUM“
ĮMONĖS KODAS 110081788, LAISVĖS PR. 3, VILNIUS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2017 M. GRUODŽIO 31 D.

	2016			
	Turtas (EUR)	Įsipareigo- jimai (EUR)	Pajamos (EUR)	Išlaidos (EUR)
Akcininkas	626.183	74.048	6.811	145.111
Iš jų:				
terminuotieji indėliai	605.183	-	5.232	-
Išankstiniai apmokėjimai	21.000	-	-	-
kitos pajamos	-	-	1.579	-
skolos	-	435	-	-
investicijų valdymo mokesčiai	-	73.613	-	131.043
kitos sąnaudos	-	-	-	14.068
dividendai	-	-	-	-
Su akcininku susijusios šalys	-	-	-	12.306
Iš jų:				
skolos	-	-	-	-
kitos sąnaudos	-	-	-	12.306
Iš viso	626.183	74.048	6.811	157.417

Pagrindiniams Įmonės vadovams (Įmonės valdybos nariams) apskaičiuotas sumas sudarė sumos, susijusios su darbo santykiais:

	2017	2016
Pagrindinių Įmonės vadovų darbo užmokesčio sąnaudos	230.254	210.656
Vidutinis vadovų skaičius per metus	3	3

26. NEBALANSINIAI IR NEAPIBRĖŽTIEJI ĮSIPAREIGOJIMAI

Įmonė 2017 m. ir 2016 m. gruodžio 31 d. pagal galiojančias nuomos sutartis turėjo veiklos nuomos įsipareigojimus (Įmonė yra nuomininkas). Įmonė nuomojasi administracines patalpas, tikimasi, kad normaliomis verslo aplinkybėmis pasibaigiančios patalpų nuomos sutartys bus atnaujintos arba bus sudarytos kitos nuomos sutartys. Per 2017 m. Įmonė patyrė 109.217 EUR patalpų nuomos sąnaudų (2016 m. – 123.234 EUR), kurios yra apskaitomos „rinkodaros ir administracinių sąnaudų“ straipsnyje.

Nuomos įmokas ateityje pagal sudarytas patalpų nuomos sutartis sudaro:

Veiklos nuomos sumos, mokėtinos	2017	2016
Per vienerius metus	111.940	112.658
Po vienerių metų, bet ne vėliau kaip per penkerius metus	145.568	228.743
Iš viso	257.508	341.401

2017 m. ir 2016 m. gruodžio 31 d. Įmonė neapibrėžtųjų įsipareigojimų neturėjo, taip pat Įmonė nedalyvavo jokiose kitose teisminėse procedūrose, kurios, vadovybės nuomone, turėtų reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms.

27. POBALANSINIAI ĮVYKIAI

Jokių reikšmingų pobalansinių įvykių po 2017 m. gruodžio 31 d. iki ataskaitų patvirtinimo datos Įmonėje nebuvo.